

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stanovisko

k návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 2008

November 2007

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

POUŽITÉ SKRATKY:

b. c.	bežné ceny
BRIBOR	úroková sadzba pre domáci peňažný trh
EAGGF	Riadiacia sekcia Európskeho poľnohospodárskeho a garančného fondu
EHP	Európsky hospodársky priestor
ESA 95	Európsky systém účtov
Eurostat	Štatistický úrad Európskych spoločenstiev
EÚ	Európska únia
EURIBOR	referenčná úroková sadzba pre európske menové transakcie
FNM SR	Fond národného majetku Slovenskej republiky
FO	finančná operácia
INFOSTAT	Inštitút informatiky a štatistiky
ISPA	nástroj pre predvstupové štrukturálne politiky
HDP	hrubý domáci produkt
MDPT SR	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MVRR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZV SR	Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
RVS	rozpočet verejnej správy
SAV	Slovenská akadémia vied
s. c.	stále ceny
SR	Slovenská republika
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VPZS	výberové zisťovanie pracovných síl
VÚC	vyšší územný celok

Úvod

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2008 je vypracované v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov a na rokovanie NR SR sa predkladá v súlade s § 87 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR.

V stanovisku sa hodnotí integrita a transparentnosť fiškálnej politiky vlády SR z hľadiska podpory rastu ekonomiky, smerovania k dlhodobu udržateľnej pozícii verejných financií a plnenia kritérií Maastrichtskej zmluvy na členstvo v menovej únii s cieľom identifikácie prípadných odchýlok od všeobecne záväzných právnych predpisov, oficiálne stanovených zámerov vlády SR a cieľov EÚ vrátane kvantifikácie potenciálnych fiškálnych rizík a formulácie opatrení na ich odstránenie.

Aj v roku 2008 sa očakáva priaznivý vývoj slovenskej ekonomiky so silným tempom rastu HDP, stúpajúcou produktivitou práce, zvyšujúcou sa zamestnanosťou a klesajúcou nezamestnanosťou. Takýto vývoj vytvára priaznivé podmienky na udržateľné splnenie všetkých Maastrichtských kritérií pre zavedenia spoločnej meny euro v plánovanom termíne k 01.01.2009 a na plnenie požiadavky nového znenia Paktu stability a rastu týkajúcej sa každoročného znižovania štrukturálneho deficitu verejných financií bez vplyvu jednorazových faktorov o 0,5 % HDP.

Návrh RVS na roky 2008 až 2010 svojou kvalitou nadväzuje na minuloročný rozpočet v rámci celého sektora verejnej správy, t. j. ŠR a ostatných subjektov. Svojou metodickou komplexnosťou vyhovuje požiadavkám na hotovostné ukazovatele ako aj požiadavkám jednotnej metodiky ESA 95, platnej pre EÚ, v ktorej sa uplatňuje aktuálny princíp, t. j. princíp časového rozlíšenia pri sledovaní finančných operácií.

Odhady vývoja makroekonomického prostredia a vývoja daňových príjmov v návrhu RVS na roky 2008 až 2010 boli objektivizované špecializovanými výbormi MF SR zloženými zo zástupcov viacerých inštitúcií, čo prispieva nielen k transparentnosti a dôveryhodnosti výkonu fiškálnej a rozpočtovej politiky, ale aj k plneniu deklarovaných fiškálnych cieľov pre silnejšiu konsolidáciu verejných financií.

Pri vypracovaní stanoviska sa vychádzalo z platných všeobecne záväzných právnych predpisov a z pripravovaných legislatívnych zmien schválených vládou SR, aktualizovaného Konvergenčného programu Slovenska na roky 2006 až 2010, návrhu RVS na roky 2008 až 2010, Programového vyhlásenia vlády SR, Maastrichtskej zmluvy na členstvo v menovej únii, nového znenia Paktu stability a rastu a z ďalších dokumentov, ktorými je vláda SR a SR viazaná.

Obsah predkladaného stanoviska tvorí:

- 1 stanovisko k návrhu zákona o ŠR na rok 2008;
- 2 stanovisko k makroekonomickému rámcu návrhu RVS na roky 2008 až 2010;
- 3 stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na roky 2008 až 2010;
- 4 stanovisko k návrhu rozpočtu príjmov ŠR na rok 2008;
- 5 stanovisko k návrhu rozpočtu výdavkov ŠR na rok 2008;
- 6 stanovisko k návrhu rozpočtovania vzťahov SR a EÚ na rok 2008;
- 7 stanovisko k návrhom rozpočtov kapitol ŠR na rok 2008;
- 8 stanovisko k návrhom rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy na rok 2008.

1 Stanovisko k návrhu zákona o ŠR na rok 2008

Návrh zákona o ŠR na rok 2008, ktorým sa schvaľuje ŠR na rok 2008 ako základná súčasť návrhu RVS na roky 2008 až 2010, je vypracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Na rokovanie vlády SR bol predložený dňa 10.10.2007 a následne schválený uznesením č. 867 z 11.10.2007 k návrhu RVS na roky 2008 až 2010. Pri jeho prerokovaní neboli vládou SR schválené žiadne návrhy, ktorých dôsledkom by bolo zvýšenie podielu schodku RVS na HDP v roku 2008 stanoveného vo východiskách RVS na roky 2008 až 2010, ktoré boli schválené vládou SR uznesením č. 414 z 09.05.2007. Vláda SR návrh zákona o ŠR na rok 2008 spolu s návrhom RVS na roky 2008 až 2010 predložila na rokovanie NR SR dňa 15.10.2007 v súlade s § 14 ods. 5 citovaného zákona.

NKÚ SR napriek pripomienkam uvedeným v tomto stanovisku nenavrhuje zmeny alebo doplnky k predloženému návrhu zákona o ŠR na rok 2008.

2 Stanovisko k prognóze makroekonomického vývoja na rok 2008

Slovensko sa po roku 2006 z hľadiska reálnej konvergenencie zaradilo tempom rastu HDP (8,3 %) k najdynamickejším ekonomikám EÚ. Podľa údajov Eurostatu za rok 2006 bol tento rast o 5,5 p. b. rýchlejší oproti priemernému ekonomickému rastu EÚ (2,8 %) a v rámci 27 krajín EÚ rýchlejší ekonomický rast dosiahli len Lotyšsko (11,9 %) a Estónsko (11,4 %).

Vývoj slovenskej ekonomiky aj v roku 2007 zodpovedá charakteru konvergujúcej ekonomiky, čo dokumentuje aj nasledovné porovnanie prognóz hlavných makroekonomických indikátorov:

Ukazovateľ	Prognóza na rok 2007				
	RVS 2007-09	Aktualizovaná prognóza		Rozdiel	
		ŠÚ SR	MF SR	2 - 1	3 - 1
a	1	2	3	4	5
Tvorba HDP v b. c. (mld. Sk)	1 794,7	1 830,1	1 822,5	+ 35,4	+ 27,8
Reálny rast HDP v s. c. (%)	7,4	8,8	8,8	+ 1,4	+ 1,4
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS (%)	1,6	2,3	2,6	+ 0,7	+ 1,0
Priemerná miera nezamestnanosti podľa VZPS (%)	13,2	10,8	10,9	- 2,4	- 2,3
Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy (%)	6,8	7,2	7,0	+ 0,4	+ 0,2
Priemerná ročná miera inflácie (%)	2,5	2,5	2,4	0	- 0,1

Zdroj: MF SR a ŠÚ SR

Na zrýchlenie medziročného rastu HDP (8,8 %) v roku 2007 pri pretrvávajúcom vyššom reálnom raste zahraničného dopytu (21,1 %) pred dovozom tovarov a služieb (17,2 %) má mať rozhodujúci vplyv čistý export. V rámci zmiernenej dynamiky rastu domáceho dopytu majú prorastovo pôsobiť všetky jeho hlavné komponenty s výnimkou konečnej spotreby verejnej správy v dôsledku naplňovania rozpočtových zámerov verejnej správy. Vo vývoji zamestnanosti (2,3 % až 2,6 %) a nezamestnanosti (10,8 % až 10,9 %) sa má prejavovať pozitívny vplyv prorastovo pôsobiaceho dopytu po pracovnej sile na domácom trhu práce, pričom v raste priemernej nominálnej mesačnej mzdy (7,0 % až 7,2 %) by sa nemalo potvrdiť riziko z možného

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

premietnutia rýchlejšieho rastu produktivity práce. Vo vývoji celkovej inflácie (2,4 % až 2,5 %) sa prejaví predovšetkým vývoj regulovaných cien a ich nákladových impulzov.

Celkovo možno doterajší vývoj slovenskej ekonomiky v roku 2007 hodnotiť pozitívne. Je založený na raste potenciálneho produktu, produktivity práce a konkurencieschopnosti. Zodpovedá udržateľnej úrovni celkovej konvergenencie a vytvára predpoklady pokračujúceho priaznivého hospodárskeho vývoja aj v roku 2008, ktorý bude dôležitý z hľadiska hodnotenia nominálnej konvergenencie a zavedenia spoločnej meny eura k 01.01.2009. Podľa odhadov Eurostatu na rok 2007 má byť ekonomický rast Slovenska (8,5 %) tretím najrýchlejším rastom v rámci 27 krajín EÚ (2,9 %) po Lotyšsku (9,6 %) a Estónsku (8,7 %).

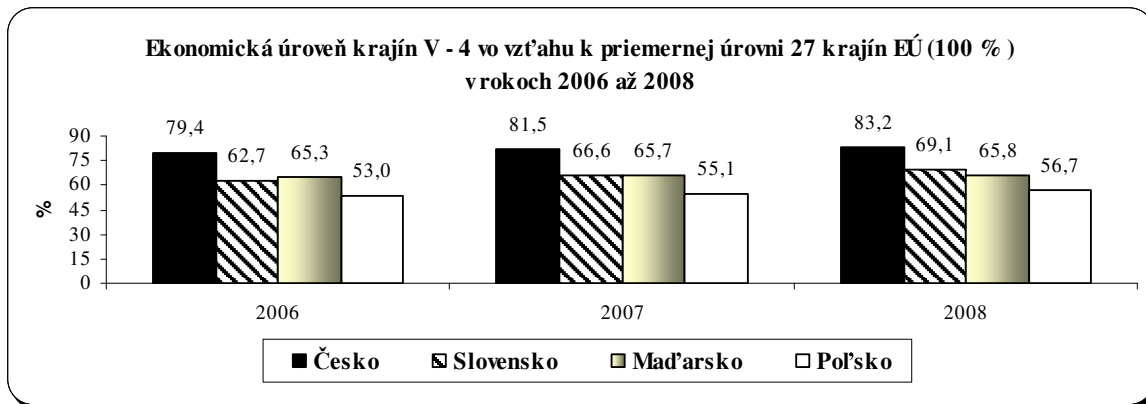
Skutočnosť hlavných makroekonomických indikátorov za rok 2006 a porovnanie ich prognózy na roky 2007 a 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	Skutočnosť	Návrh RVS 2008-2010		Rozdiel 3 – 2
	2006	2007	2008	
	1	2	3	4
Tvorba HDP v b. c. (mld. Sk)	1 636,3	1 822,5	1 988,5	+ 166,0
Reálny rast HDP v s. c. (%)	8,3	8,8	6,8	- 2,0
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS (%)	3,8	2,6	1,6	- 1,0
Priemerná miera nezamestnanosti podľa VZPS (%)	13,3	10,9	10,0	- 0,9
Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy (%)	8,0	7,0	6,6	- 0,4
Rast priemernej reálnej mesačnej mzdy (%)	3,3	4,5	4,5	0,0
Priemerná ročná miera inflácie (%)	4,5	2,4	2,0	- 0,4
Podiel bilancie bežného účtu na HDP (%)	- 8,3	- 4,0	- 2,6	+ 1,4

Zdroj: MF SR

Zmiernenie dynamiky reálneho rastu HDP v roku 2008 o 2,0 p. b. na 6,8 % má súvisieť predovšetkým s vyvrcholením nabiehania výrob zahraničných investorov v roku 2007 a prejaví sa v poklese dynamiky rastu väčšiny hlavných komponentov rastu HDP, a to exportu tovarov a služieb o 8,3 p. b. na 12,8 %, tvorby hrubého fixného kapitálu o 0,8 p. b. na 8,0 % a konečnej spotreby domácností o 0,7 p. b. na 6,0 %. Napriek tomu ekonomický rast na Slovensku podľa odhadov Eurostatu bude svojou úrovňou 6,5 % o 3,8 p. b. vyšší ako priemerná úroveň 27 krajín EÚ (2,7 %) a bude rovnako ako v rokoch 2006 a 2007 tretím najrýchlejším po Estónsku (8,2 %) a Lotyšsku (7,9 %).

Výkonnosť ekonomiky Slovenska meranej ukazovateľom HDP na obyvateľa v paritnej kúpnej sile priemernej úrovne 27 krajín EÚ (100 %) a jej porovnanie s krajinami V-4 v rokoch 2006 až 2008 podľa údajov a odhadov Eurostatu dokumentuje nasledovný graf:

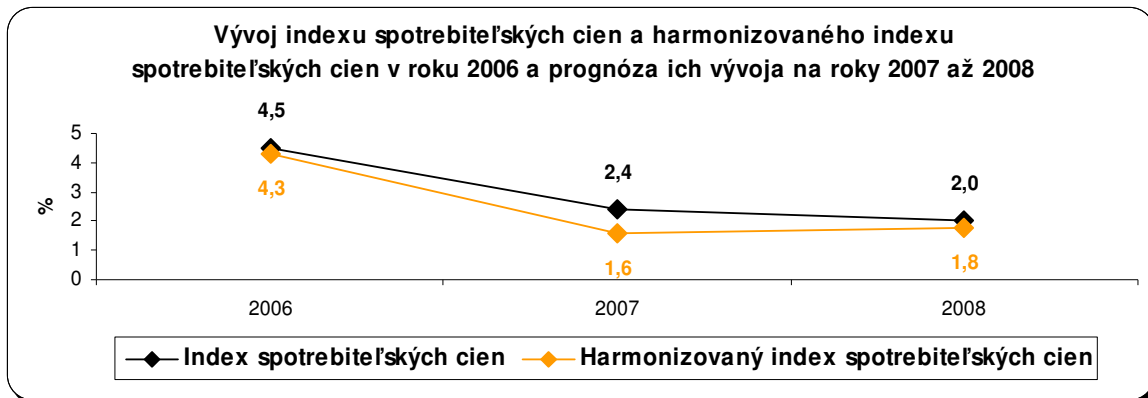
Zdroj: Eurostat

Z odhadov Eurostatu je zrejmé, že najvyššiu medziročnú dynamiku rastu ekonomickej úrovne vo vzťahu k priemernej ekonomickej úrovni 27 krajín EÚ (100 %) v rámci krajín V-4 v roku 2008 dosiahne Slovensko na úrovni 2,5 % (Česká republika 1,7 %, Poľsko 1,6 % a Maďarsko 0,1 %). Výkonnosť ekonomiky Slovenska má v roku 2008 dosiahnuť 69,1 % odhadovanej priemernej ekonomickej úrovne 27 krajín EÚ (Česká republika 83,2 %, Maďarsko 65,8 % a Poľsko 56,7%). Slovensko svojou ekonomickou úrovňou má podľa odhadov Eurostat-u predstihnúť už v roku 2007 Maďarsko o 0,9 p. b. a v roku 2008 až o 3,3 p. b.

V odhade rastu HDP (6,8 %) na rok 2008 sa prejavuje vyvážená kombinácia spolupôsobenia domáceho dopytu a čistého exportu založená na raste produktivity práce, konkurencieschopnosti a exportnej výkonnosti, ktorá by nemala pri otvorenosti slovenskej ekonomiky ohroziť makroekonomickú stabilitu. Negatívny vplyv na tento vývoj by mohol mať prípadný neočakávaný nárast cien ropy a iných energetických surovín alebo nedostatočné čerpanie EÚ fondov, čo by však nemalo vyvolať tlaky na rast spotrebiteľských cien alebo riziká pre bežný účet platobnej bilancie, ktorého podiel bilancie na HDP by sa mal v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 znížiť o 1,4 p. b. na -2,6 %. Vysoký rast HDP sa pozitívne prejaví aj vo vývoji dane z príjmov právnických osôb, dane vyberanej zrážkou a vplyvom rastu konečnej spotreby domácností aj vo vývoji spotrebných daní a dane z pridanej hodnoty.

Priemerná ročná miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien má v roku 2008 v porovnaní s odhadom na rok 2007 poklesnúť o 0,4 p. b. na úroveň 2,0 % a podľa metodiky Európskej centrálnej banky na báze harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien, do ktorého sa od roku 2005 nezahŕňa položka tzv. imputovaného nájomného a fondu opráv trhových služieb, má v roku 2008 v porovnaní s odhadom na rok 2007 vzrásť o 0,2 p. b. na 1,8 %.

Skutočný vývoj priemernej ročnej miery inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien a harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien za rok 2006 a prognózu ich vývoja na roky 2007 a 2008 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: MF SR

Vo vývoji priemernej ročnej miery inflácie (4,5 % resp. 4,3 %) za rok 2006 sa premietol predovšetkým negatívny vplyv rastu administratívnych úprav regulovaných cien energií (10,5 %) a domáceho dopytu (6,4 %). V roku 2007 sa elimináciou týchto a ďalších inflačných rizík ohrozujúcich cenovú stabilitu dosiahlo výrazné zníženie priemernej ročnej miery inflácie (2,4 % resp. 1,6 %), čím sa vytvorili pri vysokom ekonomickom raste (8,8 %) také hospodársko-politické predpoklady, ktoré by mali zabezpečiť v roku 2008 splnenie kritéria Maastrichtskej zmluvy na členstvo v menovej únii pre cenovú stabilitu.

Podľa tohto kritéria priemerná ročná miera inflácie meraná metodikou Európskej centrálnej banky na báze harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien nesmie byť v 12-mesačnom hodnotenom období vyššia o viac ako 1,5 p. b. ako referenčná hodnota cenovej stability EÚ stanovená priemerom troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability.

Za predpokladu, že obdobím na posudzovanie Maastrichtského kritéria pre cenovú stabilitu bude obdobie od augusta 2007 do júla 2008, plnenie tohto kritéria by nemalo byť ohrozené, nakoľko priemerná ročná hodnota harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien na Slovensku by sa mala v tomto období pohybovať v rozsahu od 2,4 % (2007) do 1,8 % (2008), čo by malo byť o 0,5 p. b. až 1,1 p. b. menej ako prognózovaná referenčná hodnota cenovej stability EÚ (2,9 %), nakoľko priemerné tempo rastu harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien v členských krajinách EÚ by malo v roku 2008 dosiahnuť úroveň v rozsahu od 1,4 % do 2,6 %.

Nižšie inflačné očakávania (2,0 % resp. 1,8 %) na rok 2008 súvisia predovšetkým s výraznejším spomalením tempa priemernej ročnej miery inflácie v roku 2007 v dôsledku posilňovania výmenného kurzu slovenskej koruny v rámci menovej politiky NBS. Najväčším rizikom nenaplnenia týchto očakávaní môže byť prípadný nepriaznivý vývoj ceny ropy v roku 2008 a jej potenciálny nepriamy a sekundárny vplyv na domáce ceny v prostredí výrazného rastu dopytu na hranici kapacitných možností. Pre vývoj inflácie v roku 2008 však bude dôležitý aj vývoj počasia a jeho prípadný vplyv na trhové ceny poľnohospodárskych výrobkov, vývoj reálnej mzdy a produktivity práce alebo dynamika cien služieb a regulovaných cien energií.

V prospech znižovania tempa rastu spotrebiteľských cien v roku 2008 by mala pôsobiť aj menová politika NBS a jej inflačné ciele, t. j. stabilný vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny a efekty z jeho zhodnocovania v blízkosti centrálnej parity (+/- 15 %) stanovenej mechanizmom menových kurzov Európskeho menového systému ERM II, do ktorého slovenská

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

koruna vstúpila 28.11.2005 s centrálnou paritou na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk. S účinnosťou od 19.03.2007 bola v rámci ERM II pre slovenskú korunu stanovená nová cenová parita na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk, pričom spodná hranica novej centrálnej parity pre povinné intervencie bola stanovená na úrovni 1 euro = 30,1260 Sk a horná hranica na úrovni 1 euro = 40,7588 Sk.

Vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru v roku 2007 naznačuje, že dodržanie normálneho rozpätia stanoveného fluktuálneho pásma k novej centrálnej parite (1 euro = 35,4424 Sk) v rozsahu +/- 15 % nebude počas dvojročného pôsobenia v ERM II narušené. Tým sa vytvárajú podmienky pre splnenie Maastrichtského kritéria pre stabilitu výmenného kurzu, podľa ktorého slovenská koruna musí byť dva roky pred hodnotením zapojená do ERM II, pričom počas tohto obdobia nemôže byť jednostranne devalvovaná, nesmie vybočiť z dohodnutého fluktuálneho pásma (+/- 15 %) a musí sa pohybovať blízko centrálnej parity bez výskytu vážnych napätí vo vývoji jej výmenného kurzu.

Priaznivé menové podmienky spolu s vývojom priemernej ročnej miery inflácie v roku 2007 viedli NBS k uvoľneniu jej menovej politiky so znížením základnej úrokovej sadzby na súčasnú úroveň 4,25 %, ktorá sa premietla do trhových úrokových sadzieb. Priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba za obdobie od júna 2006 do mája 2007 dosiahla na Slovensku úroveň 4,52 %, čo na základe porovnania s referenčnou hodnotou stability dlhodobých úrokových sadzieb EÚ v tomto období na úrovni 6,05 % a odhadov budúceho vývoja potvrdzuje, že Slovensko už v roku 2007 s rezervou plní a v roku 2008 bude plniť Maastrichtské kritérium pre konvergenciu úrokových mier.

Podľa tohto kritéria priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba členského štátu v priebehu jedného roka pred jeho vyhodnotením nesmie prekročiť viac ako o 2 p. b. úrokovú sadzbu tých troch členských štátov EÚ, ktoré v oblasti cenovej stability dosiahli najlepšie výsledky, pričom úrokové sadzby sa hodnotia na základe dlhodobých štátnych dlhopisov alebo porovnateľných cenných papierov s prihliadnutím na rozdielne definície v jednotlivých štátoch.

Vysoký rast ekonomiky Slovenska (6,8 %) v roku 2008 v spojení s dynamickým dopytom a s predchádzajúcimi štrukturálnymi reformami pozitívne ovplyvní aj trh práce, ktorý má jednu z kľúčových úloh v hospodárskej politike štátu.

Vývoj vybraných ukazovateľov trhu práce za rok 2006 a prognózu ich vývoja na roky 2007 až 2008 podľa makroekonomickej prognózy návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	Skutočnosť	Prognóza		Rozdiel
	2006	2007	2008	3 – 2
	1	2	3	4
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS (%)	3,8	2,6	1,6	- 1,0
Priemerná miera nezamestnanosti podľa VZPS (%)	13,3	10,9	10,0	- 0,9
Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy (%)	8,0	7,0	6,6	- 0,4
Rast priemernej reálnej mesačnej mzdy (%)	3,3	4,5	4,5	0

Zdroj: MF SR

Na vývoj trhu práce v roku 2006 malo rozhodujúci vplyv priaznivé ekonomické prostredie prejavujúce sa v dynamickom ekonomickom raste (8,3 %) spojenom s rastom dopytu po pracovnej sile súvisiacim s nabíhaním a rozširovaním výrobných rozvinutých zahraničnými investormi. V roku 2007 pokračujúci vysoký ekonomický rast (8,8 %) sa tiež prejaví

vo vysokom tempe priemerného rastu zamestnanosti (2,6 %), poklese priemernej miery nezamestnanosti (o 2,4 p. b. na 10,9 %) a v reálnom raste priemernej mesačnej mzdy (4,5 %) bez rizika vzniku nežiaducich dopytových inflačných tlakov, nakoľko tento rast je sprevádzaný zvyšovaním priemerného rastu produktivity práce (6,6 %).

Na rok 2008 sa pri zmiernení dynamiky ekonomického rastu (6,8 %) odhaduje aj zmiernenie tempa rastu zamestnanosti (1,6 %), v čom je zohľadnené okrem iného aj očakávané postupné znižovanie príspevku osôb pracujúcich v zahraničí v dôsledku zhodnocovania výmenného kurzu slovenskej koruny, rastu miezd a nárastu vytvárania nových pracovných príležitostí na domácom trhu práce. Odhad priemerného rastu zamestnanosti na rok 2008 odráža trendy vývoja zamestnanosti, ktoré sú prezentované v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 až 2013.

Priemerná miera nezamestnanosti v roku 2008 má v porovnaní s rokom 2007 poklesnúť o 0,9 p. b. na 10,0 %, čo súvisí nielen s nižším odhadom priemerného rastu zamestnanosti, ale predovšetkým s rastom počtu ekonomicky aktívnych osôb spojeným s predlžovaním veku odchodu do dôchodku. Priemerná miera nezamestnanosti na Slovensku bude aj v roku 2008 jednou z najvyšších mier v rámci 27 krajín EÚ. Aj preto bude potrebné v rámci prispôsobovania nástrojov aktívnej politiky trhu práce a systému riadenia a organizácie služieb zamestnanosti prijať opatrenia na odstraňovanie nesúladu v kvalifikačnej štruktúre pracovných síl a v ich nedostatočnej mobilite a opatrenia na zvyšovanie úrovne motivácie a záujmu pracovať s cieľom zníženia predovšetkým pretrvávajúcej dlhodobej nezamestnanosti.

Nominálny rast priemernej mesačnej mzdy sa má v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 znížiť o 0,4 p. b. na 6,6 %, pričom reálny rast priemernej mesačnej mzdy si má v roku 2008 udržať úroveň 4,5 %, ktorá sa odhaduje aj na rok 2007. Tento odhad, ktorý zohľadňuje podmienky na domácom trhu práce a v konkurenčných krajinách, je primeraný k očakávanému rýchlejšiemu rastu produktivity práce (6,6 %) v roku 2008.

Reálny rast priemernej mesačnej mzdy (4,5 %) v roku 2008 by sa mal po zohľadnení priemernej ročnej miery inflácie (2,0 %) pozitívne premietnuť nielen v raste reálnych príjmov domácností s priamym vplyvom na rast konečnej spotreby domácností, úspor a celkovej životnej úrovne obyvateľstva, ale aj vo vývoji daňových základní pre daň z príjmov fyzických osôb a pre odvody do zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne.

V závere stanoviska k prognóze makroekonomického vývoja na rok 2008 je možné konštatovať, že táto prognóza na základe dát štvrťročných národných účtov do roku 2006 a trendov vývoja za január až júl 2007 spolu s deklarovateľnými fiškálnymi cieľmi konsolidácie verejných financií vytvára komplexný a konzistentný kvantitatívny makroekonomický rámec pre odhad daňových a odvodových príjmov, plánovanie maximálneho fiškálneho deficitu a pre rozpočtovanie hornej hranice celkových výdavkov na úrovni verejnej správy.

3 Stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na roky 2008 až 2010

Návrh RVS na roky 2008 až 2010 vychádza z programového vyhlásenia vlády SR, aktualizovaného Konvergenčného programu Slovenska na roky 2006 až 2010 a z fiškálneho rámca východísk RVS na roky 2008 až 2010. Ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky štátu je zostavený na základe prognózy vývoja makroekonomických ukazovateľov,

odhadu príjmov, platného legislatívneho rámca a vládou SR odsúhlasených legislatívnych zmien týkajúcich sa najmä:

- úprav pravidiel tvorby opravných položiek k pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že nebudú zaplatené v plnej výške, ďalej tvorby daňovo uznaných opravných položiek k pohľadávkam z úverom bánk a obmedzenia tvorby daňovo uznaných technických rezerv v poisťovniach v zákone o dani z príjmov,
- zavedenia nového systému zdaňovania vratných fliaš a rozšírenie zoznamu tovarov so zníženou sadzbou dane 10 % o knihy a zdravotnícke pomôcky pre inkontinentných pacientov v zákone o dani z pridanej hodnoty,
- zvyšovania sadzieb dane na cigarety v súlade s harmonizáciou dane v EÚ,
- zavedenia spotrebných daní z elektriny, uhlia a zemného plynu v zákone o spotrebnej dani z elektriny uhlia a zemného plynu,
- zmeny výšky úhrady za dobývací priestor,
- zvýšenia maximálneho vymeriavacieho základu pre výpočet sociálnych odvodov v novele zákona o sociálnom poistení.

MF SR v návrhu RVS na roky 2008 až 2010 kvantifikovalo dopad týchto legislatívnych zmien na daňové príjmy RVS v roku 2008 vo výške + 2 401 mil. Sk.

Podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 deficit RVS vrátane zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového sporenia bude v roku 2008 na úrovni 2,3 % HDP a v roku 2010 na úrovni 0,8 % HDP, čo bude v súlade so záväzkom vlády SR v Konvergenčnom programe a s rozpätím odporúčaným Európskou komisiou pre stanovenie strednodobého cieľa v novom znení Paktu stability a rastu. V odhade deficitu návrhu RVS na roky 2008 až 2010 nie je zohľadnený dopad preklasifikovania Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu Eurostatom do sektora verejnej správy, ktoré súvisí s preklasifikovaním koncesionárskych poplatkov týchto verejnoprávnych inštitúcií do daní, čím ich tržby prestali kryť viac ako 50 % ich nákladov. Odhad tohto deficitu nezohľadňuje tiež dopad možného preklasifikovania Národnej diaľničnej spoločnosti do sektora verejnej správy a prípadných ďalších metodických zmien, o ktorých Eurostat v čase spracovania tohto stanoviska ešte nerozhodol.

Vytvorenie podmienok na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktorá je definovaná ako schopnosť udržať výšku deficitu a dlhu v medziach pravidiel nového znenia Paktu stability a rastu, predpokladá vykonanie opatrení obsahujúcich parametrické zmeny dôchodkového systému a nastavenie politík zabezpečujúcich zvyšovanie verejných výdavkov v súlade s rastom ekonomiky. Malo by ísť predovšetkým o zaviesenie štrukturálnych reforiem, ktoré nezakladajú automatické predpoklady pre budúci rast výdavkov nad úroveň rastu verejných príjmov s výnimkou efektov starnutia populácie a budú postačujúce pre stabilizáciu výšky hrubého verejného dlhu pod 60 % HDP do roku 2080. Tieto ciele sú motivované úsilím splniť Maastrichtské kritériá na členstvo v menovej únii, prijať spoločnú menu euro od 01.01.2009 a snahou o vytvorenie podmienok pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií spočívajúcej v príprave na riešenie dôsledkov demografického vývoja v rozpočtových procesoch.

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Deficit hospodárenia verejnej správy vrátane nákladov na zavedenie II. kapitalizačného piliera dôchodkového sporenia dosiahol v roku 2006 podľa definitívnej notifikácie potvrdenej Eurostatom úroveň 3,7% HDP. Cieľom v oblasti fiškálnej politiky v roku 2007 je udržať tento deficit do výšky 2,9 % HDP. Prehľad o dosiahnutých výsledkoch hospodárenia verejnej správy v priemere za EÚ a v krajinách V-4 podľa fiškálneho kritéria v rokoch 2001 až 2006 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v % HDP)

Ukazovateľ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EÚ – 27	x	x	-3,1	-2,8	-2,4	-1,6
EÚ – 25	-1,3	-2,3	-3,1	-2,8	-2,5	-1,6
EÚ – 15	-1,1	-2,2	-3,0	-2,7	-2,4	-1,5
Eurozóna	-1,9	-2,5	-3,1	-2,8	-2,5	-1,5
Eurozóna – 13	x	x	-3,1	-2,8	-2,5	-1,5
Eurozóna – 12	-1,8	-2,5	-3,1	-2,8	-2,5	-1,5
SR	-6,5	-7,7	-2,7	-2,4	-2,8	-3,7
Česko	-5,7	-6,8	-6,6	-3,0	-3,5	-2,9
Maďarsko	-3,4	-8,2	-7,2	-6,5	-7,8	-9,2
Poľsko	-3,7	-3,2	-6,3	-5,7	-4,3	-3,8

Zdroj: Eurostat – EDP statistics

V zmysle predloženého návrhu RVS na roky 2008 až 2010 by sa mal deficit verejných financií v rokoch 2007 až 2010 pohybovať v nasledovných nominálnych hodnotách a reláciách k HDP:

Ukazovateľ	m. j.	2007	2008	2009	2010
Deficit	mld. Sk	-52,8	-46,5	-39,4	-19,2
	% HDP	-2,9	-2,3	-1,8	-0,8
Príjmy	mld. Sk	604,9	675,2	712,0	775,7
	% HDP	33,7	34,0	33,2	33,9
Výdavky	mld. Sk	657,7	721,7	751,4	794,9
	% HDP	36,6	36,3	35,1	34,7
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	mld. Sk	34,6	31,8	32,5	29,8
	% HDP	1,9	1,6	1,5	1,3

Zdroj: Návrh RVS na roky 2008 až 2010

Predpokladaný deficit RVS na rok 2008 vo výške 2,3 % z odhadovaného HDP je v intenciách nového znenia Paktu stability a rastu. Pozitívne trendy vývoja v roku 2008 sa predpokladajú aj vo vývoji podielu príjmov a výdavkov verejnej správy na HDP. Za stabilnú možno považovať váhu úrokov vplývajúcich na výdavkovú stranu RVS z titulu obsluhy štátneho dlhu. V súvislosti s očakávaným priaznivým ekonomickým rastom v roku 2008 by tieto parametre mohli byť reálne naplnené. Udržanie deficitu návrhu RVS na roky 2008 až 2010 však bude vyžadovať uskutočňovanie dôslednej rozpočtovej politiky a predovšetkým kontroly dodržiavania finančnej disciplíny na strane výdavkov verejnej správy.

Osobitnú pozornosť v súvislosti s udrжанím deficitu verejnej správy bude potrebné venovať územnej samospráve, a to nielen v súvislosti s čerpaním úverov obcí a VÚC (podrobnejší komentár je v časti 3.2 tohto stanoviska), ale aj v súvislosti s vývojom ich pohľadávok a záväzkov vo vzťahu k odhadu salda verejnej správy, čo sa týka aj ďalších subjektov verejnej správy.

Predložený návrh RVS na roky 2008 až 2010 je konštruovaný podľa metodiky ESA 95 na časovo rozlíšenom (akruálnom) princípe na zabezpečenie medzinárodnej porovnateľnosti

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

a súčasne je zostavený aj na hotovostnej báze (cash). V porovnaní s RVS na roky 2007 až 2009 najvýznamnejšou metodickou zmenou je zavedenie metódy posunu hotovostných platieb pre výpočet hodnoty daní a sociálnych príspevkov, t. j. aktuálneho zaznamenania daní a sociálnych príspevkov.

Návrh RVS na roky 2008 až 2010 v porovnaní so schváleným RVS na roky 2007 až 2009 uvažuje s horším vývojom schodku ŠR. K zlepšeniu naopak dochádza v návrhu rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy. V predpokladanom vyššom prebytku ostatných subjektov verejnej správy sa premieta očakávané zlepšené hospodárenie zdravotných poisťovní a Národného jadrového fondu, ktoré je kompenzované očakávaným schodkovým hospodárením VÚC súvisiacim predovšetkým s čerpaním úverov. Odhadovaný prebytok Sociálnej poisťovne na rok 2008 sa dosiahne predovšetkým posilnením príjmovej strany jej rozpočtu prostriedkami zo štátnych finančných aktív.

Údaje o fiškálnom kritériu deficitu verejných financií na aktuálnej báze v štruktúre podľa jednotlivých subjektov verejnej správy (saldá) na roky 2007 až 2010 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a návrhu RVS na roky 2008 až 2010 poskytuje nasledujúca tabuľka:

(v mil. Sk)

Subjekt RVS	RVS 2007 – 2009		Návrh RVS 2008 – 2010		
	2007	2008	2008	2009	2010
ŠR	-32 376,4	-48 797,1	-51 137,9	-44 759,7	-25 125,2
Ostatné subjekty VS	-20 386,7	1 971,7	4 607,0	5 343,2	5 891,7
v tom:					
Obce	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VÚC	-1 000,0	-800,0	-2 684,0	-1 200,0	-400,0
Sociálna poisťovňa	-1 890,9	-1 946,0	622,7	1 568,6	1 157,2
Zdravotné poisťovne	325,0	348,0	1 380,0	401,0	419,0
Úrad pre dohľad nad zdr. starostlivosťou	-63,1	24,1	-29,3	34,0	17,0
Štátny fond rozvoja bývania	2 987,3	2 917,2	2 915,5	2 491,0	2 546,0
Národný jadrový fond	1 334,4	1 185,0	2 276,7	1 948,3	2 113,3
Environmentálny fond	-1,8	73,6	80,6	68,6	46,7
FNM SR	-22 481,1	-250,0	-304,3	-259,9	-220,9
Slovenský pozemkový fond	-3,7	9,8	-15,0	-15,0	-14,0
Verejné vysoké školy	0,0	0,0	55,5	0,0	0,0
Príspevkové organizácie spolu	407,2	410,0	277,3	269,4	189,8
Slovenská konsolidačná, a.s.	x	x	31,3	37,2	37,6
RVS spolu	-52 763,1	-46 825,4	-46 530,9	-39 416,5	-19 233,5
Podiel na HDP v %	-2,9	-2,4	-2,3	-1,8	-0,8

RVS spolu (mld. Sk)	-20 198,8	-22 498,2	-23 676,7	-28 472,5	-31 045,4
Podiel na HDP (% HDP)	-1,1	-1,2	-1,2	-1,3	-1,4

Zdroj: RVS na roky 2007 až 2009, Návrh RVS na roky 2008 až 2010

MF SR projektovaný schodok ŠR na aktuálnej báze s použitím modifikujúcich faktorov transformovalo na hotovostné saldo a pri odhadovaných hotovostných príjmoch podľa makroekonomickej predikcie určilo nasledovný rámec pre rozpočtovanie výdavkov na hotovostnej báze:

(v mld. Sk)

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010
Schodok ŠR (akruál)	-32,4	-51,1	-44,8	-25,1
Modifikujúce faktory spolu	6,0	-19,1	-26,4	-9,8

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

v tom:				
Saldo rozp. operácií štátnych finančných aktív bez FO	3,0	-16,3	-21,8	-6,8
Časové rozlíšenie prijatých a platených úrokov	-1,6	-4,3	-3,8	-0,1
Medziročná zmena stavu pohľadávok SR voči EÚ	3,0	0,4	1,2	1,2
Časové rozlíšenie daňových príjmov	2,8	2,4	-0,5	-2,5
Výdavky na verejnoprospešný účel	-1,2	-1,3	-1,5	-1,6
Schodok ŠR (cash)	-38,4	-32,0	-18,4	-15,3
Príjmy ŠR (cash)	310,5	348,2	374,7	419,8
Výdavky ŠR (cash)	348,9	380,2	393,1	435,1

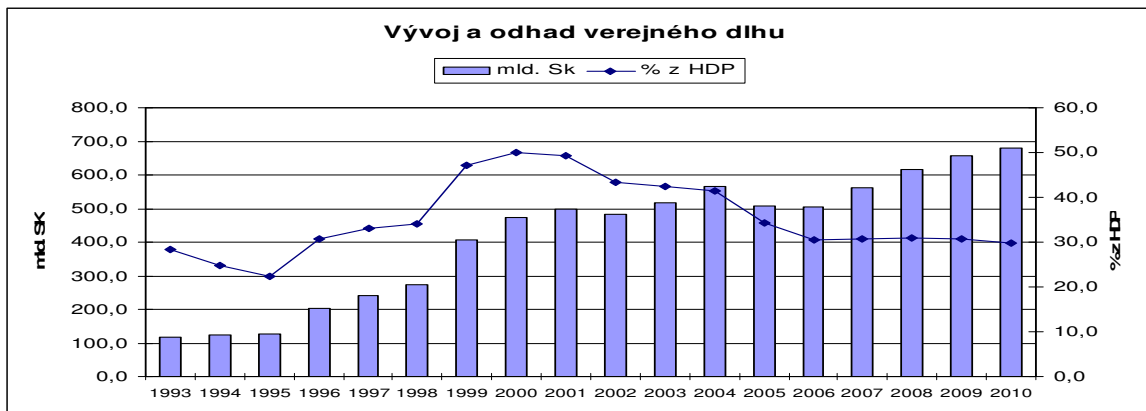
Zdroj: Návrh RVS na roky 2008 až 2010

V rámci modifikujúcich faktorov pri transformácii schodku ŠR (cash) na rok 2008 pozitívne pôsobí časové rozlíšenie daňových príjmov vo výške 2 420,0 mil. Sk a medziročná zmena stavu pohľadávok SR voči EÚ 434,8 mil. Sk súvisiaca s predfinancovaním priamych platieb v rámci EAGGF, záverečných platieb z fondu ISPA, kontraktov v rámci ISPA a Kohézneho fondu a finančných prostriedkov z EHP, Nórskeho a Švajčiarskeho finančného mechanizmu.

Ako negatívny faktor pri transformácii schodku ŠR (cash) na rok 2008 sa javí saldo rozpočtových operácií štátnych finančných aktív bez finančných operácií v sume 16 273,0 mil. Sk. Rozhodujúci objem príjmov štátnych finančných aktív tvoria dividendy od spoločností s majetkovou účasťou FNM SR predpokladané vo výške 18 700,0 mil. Sk, ktoré budú v rovnakej sume prevedené do príjmov ŠR. Ďalším kľúčovým výdavkom štátnych finančných aktív je prevod peňažných prostriedkov z privatizácie Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. vo výške 17 100,0 mil. Sk do Sociálnej poisťovne na krytie výpadku jej príjmov z titulu zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového sporenia, ktorým sa bilancia Sociálnej poisťovne dostane do kladného salda. Negatívny vplyv bude mať položka časového rozlíšenia prijatých a platených úrokov v sume 4 357,4 mil. Sk a položka výdavkov na verejnoprospešný účel vo výške 1 381,0 mil. Sk.

3.1 Verejný dlh

Akumuláciu verejného dlhu SR a jeho predpokladaný vývoj do roku 2010 v nominálnej hodnote vrátane pomeru k HDP charakterizuje nasledovný graf:

Zdroj: MF SR, Eurostat – EDP statistics

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Základným ukazovateľom vývoja verejného dlhu v členských krajinách EÚ je hrubý dlh verejnej správy, ktorý je určený štandardom ESA 95. Takto definovaný hrubý verejný dlh je rozhodujúcim ukazovateľom mapujúcim vývoj zadĺženia verejného sektora a kvalitu verejných financií aj z hľadiska plnenia Maastrichtského kritéria pre verejný dlh, podľa ktorého pomer vládneho dlhu k HDP nesmie presiahnuť 60 % okrem prípadov, keď sa tento pomer primerane znižuje a uspokojivým tempom sa približuje k hodnote 60 %.

K tvorbe verejného dlhu podľa vyššie uvedeného grafu dochádza od roku 1993. Jeho nárast je vyvolaný najmä deficitným hospodárením verejnej správy (v rozhodujúcej miere hospodárením ŠR) a vývojom výmenného kurzu slovenskej koruny. Vysoké prírastky boli zaznamenané v dôsledku prevzatia záväzkov z delenia bývalej ČSFR, vydaním dlhopisov FNM SR v druhej vlnе veľkej privatizácie, prevzatím záväzkov z rizikových štátnych záruk za bankové úvery a emisiou štátnych dlhopisov pri reštrukturalizácii bankového sektora. Na druhej strane sa výrazne redukoval použitím výnosov získaných z privatizácie Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. Na nominálnu výšku má relevantný vplyv využívanie zdrojov v rámci refinančného systému Štátnej pokladnice na krytie potrieb štátneho dlhu.

Verejný dlh sa bude podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 v nominálnom vyjadrení naďalej zvyšovať. Prírastky v roku 2008 budú tvorené najmä centrálnou vládou – deficitným hospodárením ŠR (31 981 mil. Sk) a saldom medzi prijatými a splatenými úvermi obcí a VÚC (5 044 mil. Sk). Na vývoj verejného dlhu bude pôsobiť aj zníženie pôžičiek zo Štátnej pokladnice (o 17 100 mil. Sk).

Úroveň verejného dlhu v roku 2008 vzhľadom na prevzatie záruk za rizikové úvery Železníc SR a Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., Banská Štiavnica k 01. 01. 2007 do štátneho dlhu už nebude ovplyvňovať vývoj rizikových štátnych záruk. Pri nominálnom raste verejného dlhu za predpokladu dynamického rastu HDP podľa aktualizovanej prognózy makroekonomických ukazovateľov a pri dosiahnutí deficitu verejných financií pod 3 % bude podiel verejného dlhu k odhadovanému HDP v rokoch 2008 až 2010 relatívne stabilizovaný.

Skutočnosť verejného dlhu a jeho podielu k odhadovanému HDP za rok 2006 a ich predpoklad na roky 2007 až 2010 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010
Verejný dlh v mil. Sk	505 178*	562 138	616 264	657 876	680 568
index báz. 1993=1,00	4,3464	4,8364	5,3021	5,6601	5,8554
medziročný vývoj v %	99,55	111,28	109,63	106,75	103,45
% z HDP	30,44*	30,84	30,99	30,71	29,72

Zdroj: Návrh RVS na roky 2008 až 2010, * Eurostat – revidované údaje

Pozícia SR v zadĺženosti vyjadrenej fiškálnym kritériom dlhového pomeru v rokoch 2001 až 2006 v komparácii s členskými štátmi EÚ je priaznivá. Zadĺženosť SR sa pohybuje dlhodobo pod limitnou hranicou 60 % z HDP.

Porovnanie zadĺženosti SR v rokoch 2001 až 2006 s členskými štátmi EÚ, štátmi V-4 a štátmi, ktoré vykazujú najnižšie a najvyššie hodnoty tohto pomerového ukazovateľa poskytuje nasledujúca tabuľka:

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(v % HDP)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EÚ – 27	x	x	61,8	62,1	62,7	61,4
EÚ – 25	62,0	60,4	62,0	62,4	63,1	61,9
EÚ – 15	63,1	61,5	63,0	63,3	64,2	63,0
Eurozóna	69,3	68,2	69,3	69,7	70,5	68,8
Eurozóna – 13	x	x	69,1	69,5	70,3	68,6
Eurozóna – 12	69,3	68,2	69,3	69,7	70,5	68,8
SR	49,2	43,3	42,4	41,4	34,2	30,4
ČR	26,3	28,5	30,1	30,4	30,2	30,1
Maďarsko	52,2	54,0	58,0	59,4	61,6	65,6
Poľsko	36,7	39,8	47,1	45,7	47,1	47,6
Estónsko	4,7	5,6	5,5	5,1	4,4	4,0
Luxembursko	6,7	6,5	6,3	6,5	6,2	6,6
Taliano	110,9	105,6	104,3	103,8	106,2	106,8
Grécko	114,4	110,7	97,9	98,6	98,0	95,3

Zdroj: Eurostat – EDP statistics

Z dlhodobého aspektu a z dôvodu očakávaných účinkov demografických zmien spojených so zvýšenými nárokmi na zdroje v dôchodkovom systéme pre bezpečný vývoj verejného dlhu je stabilizácia tohto pomeru nevyhnutná. Na celkovej výške verejného dlhu má dominantný podiel štátny dlh, ktorý je plne v zodpovednosti vlády SR a zo zložiek verejnej správy najmä dlh obcí, VÚC a FNM SR. Vplyv ostatných segmentov verejnej správy je minimálny.

Štruktúra verejného dlhu podľa subjektov verejnej správy bola v rokoch 2005 a 2006 nasledovná:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Ústredná správa		
Dlh ústrednej vlády	489 879	485 834
v tom: štátny dlh	460 000	465 058
dlh z rizikových štátnych záruk	29 879	19 922
vklady v štátnej pokladnici	0	854
Štátne fondy	0	0
FNM SR	517	3 854
Zdravotné poisťovne	0	4
Verejné vysoké školy	24	21
Príspevkové organizácie štátne	1 155	11
Dlh ústrednej správy spolu	491 575	489 724
Miestna samospráva		
Obce (konsolidovaný dlh)	13 167	11 837
Príspevkové organizácie obcí	53	14
VÚC	2 671	3 586
Príspevkové organizácie VÚC	19	17
Dlh miestnej samosprávy spolu	15 910	15 454
Verejný dlh (maastrichtský)	507 485	505 178

Zdroj: MF SR

Údaje o hrubom verejnom dlhu SR sú konsolidované, t. j. znížené o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy.

3.2 Štátny dlh

Štátny dlh je rozhodujúcou zložkou verejného dlhu a reprezentuje sumu finančných záväzkov z činnosti jej jednotiek. Vykazuje sa v súlade s metodikou ESA 95 – Príručkou vládneho deficitu a dlhu (maastrichtský štátny dlh alebo štátny dlh). Je rozdelený na domáci a zahraničný dlh podľa princípu rezidencie s ohľadom na pôžičky a podľa meny s ohľadom na štátne dlhopisy. Nekopíruje len akumulované deficity bežného hospodárenia ŠR. Do štátneho dlhu boli prevzaté úvery zabezpečené štátnymi zárukami. Štátny dlh je do roku 2006 navýšený o dlh z rizikových štátnych záruk za bankové úvery a ďalej je znížený o sumu výpožičiek z refinančného systému Štátnej pokladnice. Z hľadiska pokrytia dlhovými nástrojmi je financovaný emisiou domácich a zahraničných dlhopisov a prostredníctvom úverov poskytnutých domácimi a zahraničnými bankami a medzinárodnými finančnými inštitúciami. Je zaznamenaný na hrubom základe.

Rast štátneho dlhu v nominálnych hodnotách od vzniku SR do roku 2006 a medziročné tempá jeho vývoja dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Štátny dlh (v mil. Sk)	105 127	112 392	116 836	155 968	191 112	226 021	252 283
Medziročný vývoj (v %)	100,0	106,9	104,0	133,5	122,5	118,3	111,6

Ukazovateľ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Štátny dlh (v mil. Sk)	284 909	432 763	458 080	498 662	549 402	489 879	485 834
Medziročný vývoj (v %)	112,9	151,9	105,9	108,9	110,2	89,2	99,2

Zdroj: MF SR

V priebehu rokov 2003 až 2006 došlo k zásadnej reštrukturalizácii štátneho dlhu, ktorou sa dosiahli finančné parametre dlhu v priemernej splatnosti, citlivosti na zmenu trhových úrokových sadziieb v refinančnom a kurzovom riziku porovnateľné s krajinami EÚ. Základné charakteristiky štátneho (maastrichtského) dlhu k 31.12.2005 a k 31.12.2006 sú obsiahnuté v nasledujúcich prehľadoch:

1. Štátny (maastrichtský) dlh bol vydaný ako domáci a zahraničný, pričom ich vzťah dosahuje tieto absolútne a relatívne proporcie:

Ukazovateľ	31. 12. 2005		31. 12. 2006	
	v mil. Sk	v %	v mil. Sk	v %
Štátny dlh (maastrichtský) spolu	489 879	100,00	485 834	100,00
V tom - domáci dlh	383 905	78,37	279 365	57,50
- zahraničný dlh	105 974	21,63	206 469	42,50

Zdroj: MF SR

2. Z časového hľadiska prevláda zastúpenie štátneho (maastrichtského) dlhu so splatnosťou dlhšou ako jeden rok:

Ukazovateľ	31. 12. 2005		31. 12. 2006	
	v mil. Sk	v %	v mil. Sk	v %
Štátny (maastrichtský) dlh spolu	489 879	100,00	485 834	100,00
v tom: - krátkodobý dlh	8 623	1,76	854	0,18

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- dlhodobý dlh	481 256	98,24	484 980	99,82
----------------	---------	-------	---------	-------

Zdroj: MF SR

3. Štruktúra záväzkov podľa krytia dlhovými nástrojmi v štátnom (maastrichtskom) dlhu v medzročnom porovnaní je nasledovná:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Štátne dlhopisy	408 942	436 398
v tom: ŠD vydané v SKK	352 170	349 966
ŠD vydané v CM	56 772	86 432
Štátne pokladničné poukážky	5 820	0
Vládne úvery	14 792	13 734
Prevzaté úvery	27 643	14 926
Krátkodobé pôžičky	2 803	0
Krátkodobé vklady	0	854
Dlh z rizikových štátnych záruk	29 879	19 922
Štátny dlh (maastrichtský) spolu	489 879	485 834

Zdroj: MF SR, Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity

MF SR vychádzajúc z prognózovaných deficitov ŠR a uvažovanej výpožičky zdrojov v rámci disponibilnej likvidity Štátnej pokladnice predpokladá v návrhu RVS na roky 2008 až 2010 nasledovný vývoj štátneho dlhu:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010
Štátny (maastrichtský) dlh	485 834	541 987	591 068	631 269	653 464
z toho:					
rizikové záruky (istiny a úroky)	19 922	0	0	0	0
Podiel na HDP v %	29,27	29,74	29,72	29,47	28,54

Zdroj: Návrh RVS na roky 2008 až 2010

V roku 2007 boli prevzaté do štátneho dlhu rizikové úvery zabezpečené štátnymi zárukami za Železnice SR a Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica. Portfólio štátnych záruk obsahuje tak iba štandardné záruky, u ktorých MF SR neidentifikovalo žiadne riziká pre verejné financie. Spoločnosti Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., Bratislava a Paroplynový cyklus, a. s. a Pozagas, a. s., Malacky plnia záväzky z úverov v súlade so splátkovými kalendármi. S preberaním nových štátnych záruk sa v roku 2008 neuvažuje.

Výška výdavkov na obsluhu štátneho dlhu na rok 2008 je determinovaná deficitom ŠR, vývojom úrokových sadzieb a výmenného kurzu slovenskej koruny a použitím vhodnej štruktúry krytia refinančnej potreby. Výpočet je založený na parametroch odhadovaných v makroekonomickej prognóze spracovanej MF SR. Opiera sa o predikciu vývoja kurzov SKK/EUR, SKK/USD, SKK/JPY, kľúčových úrokových sadzieb NBS a Európskej centrálnej banky, úrokových sadzieb BRIBOR, EURIBOR, bondov SKK a eurobondov. Refinančná potreba na rok 2008 bola kvantifikovaná vo väzbe na splatné záväzky z istín štátnych dlhopisov, úverov a krátkodobých pôžičiek na sumu 138 151,7 mil. Sk.

Prehľad o predpokladaných výdavkoch dlhovej služby na hotovostnej báze poskytuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	RVS 2007 – 2009		Návrh RVS 2008 – 2010		
		2007	2008	2008	2009	2010
Vnútorý dlh						
Úroky zo ŠD emitovaných na						

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

domácom trhu	11 230,9	16 318,9	18 675,6	11 914,7	12 952,5	11 440,3
Zrážková daň	46,6	–	–	–	–	–
Diskont	0,0	4 763,3	0,0	0,0	0,0	4 051,7
Náklady spojené s likviditou jediného účtu	7 267,9	4 088,0	1 756,0	5 099,1	4 049,8	953,7
Úroky z poskytnutých úverov	257,9	559,3	350,1	131,4	87,6	59,2
Poplatky	22,1	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Vnútorný dlh spolu	18 825,4	25 809,9	20 861,7	17 225,2	17 169,9	16 584,9
Zahraničný dlh						
Úroky zo ŠD emitovaných v zahraničí a nerezidenti	5 932,1	4 570,3	6 762,0	8 482,2	9 990,5	11 610,0
Diskont	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,8
Úroky z úverov poskytnutých zo zahraničia	1 558,0	2 462,2	1 844,2	1 578,5	1 448,2	1 313,2
Poplatky	54,5	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
Zahraničný dlh spolu	7 544,6	7 182,5	8 756,2	10 210,7	11 588,7	13 124,0
Štátny dlh						
Štátny dlh spolu	26 370,0	32 992,0	29 617,9	27 435,9	28 758,6	29 708,9

Zdroj: Štátny záverečný účet SR 2006, RVS na roky 2007 až 2009, Návrh RVS na roky 2008 až 2010

Predpokladom stabilizácie relatívnych nákladov na dlhovú službu a minimalizácie rizík súvisiacich s finančnými aktívami a pasívami a otvorenými trhovými pozíciami štátu je aj aktívne riadenie štátneho dlhu MF SR a Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity.

Rámec efektívneho riadenia dlhu a cieľov v parametroch dlhu určuje Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2007 až 2010, ktorá kontinuálne nadväzuje na predchádzajúcu stratégiu z rokov 2003 až 2006. Základným princípom tejto stratégie je zabezpečiť likviditu a prístup na trh pre financovanie potrieb štátu transparentným, obozretným a nákladovo úsporným spôsobom za predpokladu udržania rizík obsiahnutých v dlhu na akceptovateľnej úrovni. V stratégii je zadefinovaných šesť hlavných cieľov, a to zmenšenie počtu emisií nových štátnych cenných papierov a ich štandardizovanie, zlepšenie transparentnosti zámerov a komunikácie emitenta, optimalizáciu nákladov na obsluhu dlhu, udržanie priemernej splatnosti a durácie, zväčšovanie podielu dlhu v zahraničných menách a za vhodných podmienok emitovanie štátnych dlhopisov pre obyvateľstvo. Pre udržiavanie refinančného a úrokového rizika na akceptovateľnej úrovni bol zavedený systém monitorovania a vyhodnocovania podobný krajinám eurozóny, a to na základe limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia v jednom roku a limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia dlhu do piatich rokov.

V prípade refinančného rizika je strategickým zámerom dodržiavanie limitu kumulatívnej splatnosti v jednom roku na 22,5 % z dlhu a limitu kumulatívnej splatnosti na najbližších päť rokov na 60 % z celkového štátneho dlhu. V súčasnosti aktuálna hodnota kumulatívnej splatnosti v jednom roku je 21,31 % a kumulatívna splatnosť na najbližších päť rokov 60,63 %. V prípade precenenia štátneho dlhu v prvom roku stanovený limit 25 % dosahuje hodnotu 36,77 %. Pri posudzovaní kumulatívu za päť rokov je limit 65 % celkového dlhu dodržaný (62,82 %). Uvedené výsledky súvisia s refinančným systémom Štátnej pokladnice a zmenou splatnosti vkladov na dôchodkovú reformu do jedného roka. Ako sekundárne parametre sú sledované vývoj durácie a priemernej splatnosti dlhu. K výraznejšiemu posunu týchto ukazovateľov v porovnaní s predchádzajúcou stratégiou riadenia dlhu nedošlo (splatnosť 4 – 6 rokov, durácia 3,5 – 4 roky).

3.3 Dlh ostatných subjektov verejnej správy

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MF SR v predloženom návrhu RVS na roky 2008 až 2010 predpokladá nasledovný rast dlhu ostatných subjektov verejnej správy:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010
Dlh ostatných subjektov verejnej správy	19 344	20 151	25 196	26 607	27 104
Podiel na verejnom dlhu v %	3,83	3,58	4,09	4,04	3,98
Podiel na HDP v %	1,17	1,10	1,27	1,24	1,18

Zdroj: MF SR

Na dlhu ostatných zložiek verejnej správy sa rozhodujúcou mierou podieľa dlh obcí a VÚC, ktorý i pri absolútnom raste vzhľadom na nízku participáciu na celkovom konsolidovanom verejnom dlhu bezprostredne neohrozuje plnenie Maastrichtského kritéria pre verejný dlh. S cieľom eliminácie rizika nadmerného zadlžovania obcí a VÚC je v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zavedená regulácia zadlžovania stanovením dvoch limitov, a to podielu dlhu na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho roka, ktorý nesmie presiahnuť hranicu 60 % a podielu sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov na týchto príjmoch, ktorý sa musí pohybovať pod hodnotou 25 %.

Výsledky za roky 2005 a 2006 a predpoklad podľa orientačného prepočtu na báze MF SR odhadovaných údajov o čerpaní úverov, splátkach istiny a platiach úrokov obcami a VÚC mapuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Limit	Skutočnosť		Predpoklad	
		2005	2006	2007	2008
Obce					
Prijaté úvery		4 544,0	5 208,3	5 000,0	7 300,0
Dlh (kumulatívny stav nekonsolidovaný)		21 688,0	23 398,0	23 348,0	24 648,0
Výdavky na dlhovú službu		2 318,2	3 521,3	5 950,0	7 050,0
Zadlženie (podiel dlhu na bežných príjmoch predchádzajúceho roka)	60 %	38,95 %	36,71 %	33,45 %	30,19 %
Dlhová služba (podiel splátok istín a úrokov na bežných príjmoch predchádzajúceho roka)	25 %	4,16 %	5,53 %	8,52 %	8,64 %
VÚC					
Prijaté úvery		546,3	991,3	1 000,0	3 895,0
Dlh (kumulatívny stav)		2 671,0	3 586,0	4 476,0	8 241,0
Výdavky na dlhovú službu		25,9	188,1	130,0	270,0
Zadlženie (podiel dlhu na bežných príjmoch predchádzajúceho roka)	60 %	13,19 %	15,85 %	7,69 %	30,49 %
Dlhová služba (podiel splátok istín a úrokov na bežných príjmoch predchádzajúceho roka)	25 %	0,13 %	0,83 %	0,51 %	1,00 %

Zdroj: Štátny záverečný účet SR za rok 2005 a 2006, RVS na roky 2007 až 2009, Návrh RVS na roky 2008 až 2010

Ako vyplýva z uvedeného prehľadu, zákonné limity za obce a VÚC globálne neboli prekročené. Z hľadiska štruktúry sa však najvyššia zadlženosť v absolútnych objemoch i relatívne vo vzťahu k bežným príjmom prechádzajúceho rozpočtového roka koncentruje v krajských mestách. Za predpokladu, že územná samospráva na príjmovej strane svojich rozpočtov získa v rámci fiškálnej decentralizácie zdroje na úrovni uvažovanej v návrhu RVS na roky 2008 až 2010 a s prihliadnutím na údaje o čerpaní a splácaní úverov odhadované MF SR tak, ako je to uvedené v tomto návrhu, tieto pomery nepresiahnu zákonom stanovené limity. Absolútne zvyšovanie objemu dlhu v roku 2008 je umožnené rastom príjmovej základne územnej samosprávy. Posilňovanie vlastných príjmov samosprávy vytvára priestor na rast prijímania úverov aj v ďalšom období. Potenciálnym zdrojom zvyšovania zadlžovania

samosprávy môže byť aj úverové spolufinancovanie projektov v súvislosti s využívaním zdrojov z fondov EÚ a potreba financovania modernizačného dlhu obcí.

Vzhľadom na to, že výsledky hospodárenia územnej samosprávy sú súčasťou parametrov pre hodnotenie verejných financií a tiež pre zachovanie stability jej finančného systému, je dôležitý zodpovedný prístup orgánov obcí a VÚC k tvorbe svojich rozpočtov. I keď sú úvery racionálnym nástrojom financovania potrieb, v záujme neohrozovania platobnej schopnosti a plnenia funkcií samosprávy v oblasti verejných služieb, je odôvodnená obozretná politika pri vstupovaní do úverových vzťahov.

4 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov ŠR na rok 2008

Príjmy ŠR tvoria daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery. Rozpočtovanie týchto príjmov na rok 2008 vychádza z prognózy daňových príjmov verejnej správy na roky 2008 až 2010, vypracovanej Inštitútom finančnej politiky MF SR a schválenej v rámci Výboru pre daňové prognózy MF SR.

Skutočnosť príjmov ŠR na hotovostnej báze za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Daňové príjmy	236 288,0	248 007,0	270 976,0	22 969,0	9,26
Nedaňové príjmy	19 827,4	19 257,8	22 326,4	3 068,6	15,93
Granty a transfery	35 881,7	43 206,7	54 949,3	11 742,6	27,17
SPOLU	291 997,1	310 471,5	348 251,7	37 780,2	12,17

Zdroj: MF SR

V návrhu ŠR na rok 2008 je rozpočtovanie príjmov oproti ŠR na rok 2007 navýšené o 12,17 % na absolútnu hodnotu 37 780,2 mil. Sk, z toho granty a transfery o 27,17 % na 11 742,6 mil. Sk, nedaňové príjmy o 15,93 % na 3 068,6 mil. Sk a daňové príjmy o 9,26 % na 22 969,0 mil. Sk. V medziročnom zvýšení rozpočtovania príjmov ŠR na rok 2008 sa okrem očakávaného priaznivého vývoja rastu slovenskej ekonomiky (6,8 %) a s ním súvisiaceho rastu zamestnanosti (1,6 %), nominálneho rastu priemernej mesačnej mzdy (6,6 %), rastu ziskovosti podnikov a poklesu ich stratovosti odrážajú aj schválené a pripravované legislatívne zmeny.

4.1 Daňové príjmy ŠR

Návrh rozpočtu daňových príjmov ŠR na rok 2008 je medziročne navýšený o 9,26 % na 270 976 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 22 969 mil. Sk. Podiel daňových príjmov ŠR na celkových príjmoch ŠR má predstavovať 77,8 %. Z podielu nepriamych daní ŠR na celkových daňových príjmoch ŠR, ktorý má v roku 2008 dosiahnuť 74,8 %, je zrejme, že pre naplnenie rozpočtových predpokladov daňových príjmov ŠR na rok 2008 bude rozhodujúce plnenie nepriamych daní ŠR.

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Skutočnosť jednotlivých daňových príjmov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Daň z príjmov, zisku a kapitálového majetku	54 720	56 580	67 217	10 637	18,80
z toho:					
- daň z príjmov fyzických osôb	2 590	2 828	3 131	303	10,71
- daň z príjmov právnických osôb	47 271	49 538	58 455	8 917	18,00
- daň z príjmov vyberaná zrážkou	4 859	4 214	5 631	1 417	33,63
Dane na tovary a služby	180 608	190 702	202 796	12 094	6,34
z toho:					
- daň z pridanej hodnoty	128 463	135 654	142 026	6 372	4,70
- spotrebné dane	52 145	55 048	60 770	5 722	10,39
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	633	723	960	237	32,78
Ostatné dane	327	2	3	1	50,0
z toho:					
- daň z úhrad za dobývací priestor	2	2	3	1	50,0
- majetkové dane	327	0	0	0	0,00
- iné dane	-2	0	0	0	0,00
DAŇOVÉ PRÍJMY ŠR SPOLU	236 288	248 007	270 976	22 969	9,26

Zdroj: MF SR

Návrh rozpočtu výnosu dane z príjmov, zisku a kapitálového majetku na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 18,80 % na 67 217 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 10 637 mil. Sk. V rámci rozpočtovania tejto dane sa uvažuje s medziročným navýšením výnosu dane z príjmov fyzických osôb o 303 mil. Sk (10,71 %) na 3 131 mil. Sk, dane z príjmov právnických osôb o 8 917 mil. Sk (18,00 %) na 58 455 mil. Sk a dane z príjmov vyberaných zrážkou o 1 417 mil. Sk (33,63 %) na 5 631 mil. Sk.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a z podnikania v roku 2008, z ktorej ako podielovej dane 6,2 % pripadá ŠR a zvyšok územnej samospráve, bude pozitívne ovplyvnený predovšetkým očakávaným rastom zamestnanosti (1,6 %) a nominálnym rastom priemernej mesačnej mzdy (6,6 %). Z hľadiska legislatívnych zmien sa zvýšenie výnosu tejto dane spája s dodatočnými príjmami po podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2007 v súvislosti so zavedením klesajúcej odpočítateľnej položky v zmysle novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov účinnnej od 01.01.2007. Nulový dopad by mala mať ďalšia legislatívna zmena účinná od 01.01.2007 súvisiaca s úpravou spôsobu výpočtu poslednej známej daňovej povinnosti na platenie preddavkov na daň v priebehu preddavkového obdobia, ktorá sa zvýši zo sumy 20 000 Sk na 50 000 Sk. Negatívne bude pôsobiť novela zákona o sociálnom poistení v súvislosti s úpravou výšky maximálnych vymeriavacích základov pre platenie poistného na dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu. Rovnako negatívne môže na výnos dane z príjmov fyzických osôb pôsobiť aj asignácia, t. j. možnosť daňovníkov poukázať 2 % z výnosu tejto dane na verejnoprospešný účel.

Vo výnose dane z príjmov právnických osôb sa v roku 2008 pozitívne prejaví očakávaný nominálny rast HDP súvisiaci s rastom ziskovosti podnikov a s poklesom ich stratovosti. Rizikom je prípadné zvýšenie cien energetických surovín na svetových trhoch alebo neprimerané zhodnocovanie výmenného kurzu slovenskej koruny s priamym vplyvom na vývoj ziskovosti podnikov. Z hľadiska legislatívnych zmien sa vo výnose tejto dane pozitívne prejaví novela

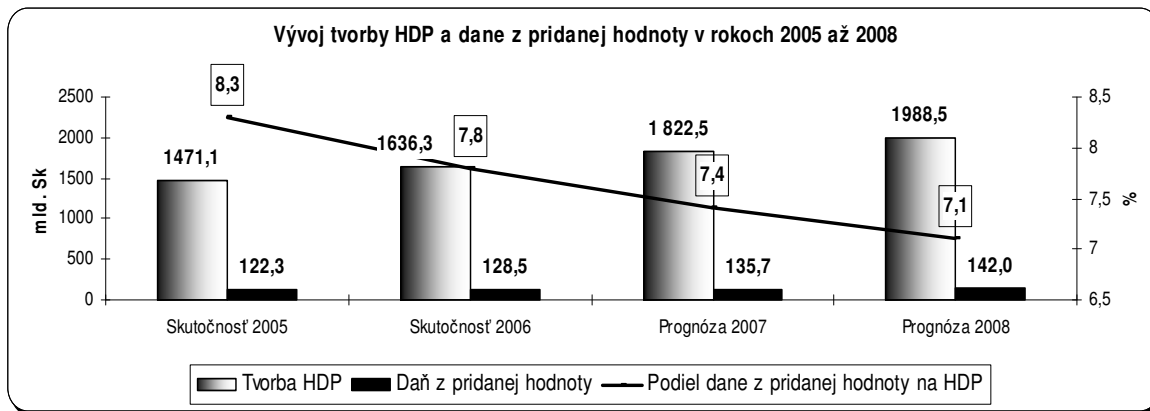
zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorej cieľom je od 01.01.2008 sprísniť podmienky pre uznávanie opravných položiek bánk, technických rezerv poisťovní do daňových výdavkov, opravných položiek podnikateľov k pohľadávkam a pre zvyšovanie daňového základu podnikateľmi o sumu neuhradeného záväzku. Pozitívne vo výnose tejto dane v roku 2008 by sa malo prejavovať aj zrušenie výnimky oslobodenia pre daňovníkov zriadených alebo založených na iný účel ako podnikanie s účinnosťou od 01.01.2007. Negatívny vplyv podobne ako pri výnose dane z príjmov fyzických osôb bude mať novela zákona o sociálnom poistení, asignácia 2 % z výnosu tejto dane na verejnoprospešný účel a čerpanie úľav na tejto dani v rámci poskytovania štátnej pomoci hlavne u veľkých podnikateľských subjektov pôsobiacich v automobilovom a hutníckom priemysle.

Na výnos dane z príjmu vyberanej zrážkou bude mať v roku 2008 okrem nominálneho rastu HDP pozitívny vplyv aj predpokladaný stabilný vývoj úrokových mier a príjem z platieb spoločností zo zahraničnou účasťou za licenčné poplatky.

Návrh rozpočtu dane za tovary a služby na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 6,34 % na 202 796 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 12 094 mil. Sk. V rámci rozpočtovania tejto dane sa uvažuje s medziročným navýšením výnosu dane z pridanej hodnoty o 6 372 mil. Sk (4,70 %) na 142 026 mil. Sk a spotrebných daní o 5 722 mil. Sk (10,39 %) na 60 770 mil. Sk.

Pri výnose dane z pridanej hodnoty sa v roku 2008 napriek priaznivému vývoju makroekonomických ukazovateľov len mierne zvyšuje jeho výška pri poklese jeho podielu na HPD, čo súvisí predovšetkým s tým, že vysoký ekonomický rast (6,8 %) podporený rastom exportnej výkonnosti krajiny spôsobuje nadmerné odpočty dane z pridanej hodnoty.

Vývoj tvorby HDP a dane z pridanej hodnoty podľa skutočností za roky 2005 a 2006 a prognózy na roky 2007 a 2008 dokumentuje nasledovný graf.

Zdroj: MF SR

Jedným z vysvetlení vývoja tvorby HDP a dane z pridanej hodnoty v rokoch 2005 až 2008 je skutočnosť, že zahraničný kapitál vyrába aj z tovarov a služieb nakúpených v cenách s daňou z pridanej hodnoty s cieľom predaja ich produkcie mimo územia SR v cenách bez dane z pridanej hodnoty, pričom pri jej vyúčtovaní si zvyčajne spätne zinkasuje daň z pridanej hodnoty za nakúpené tovary a služby.

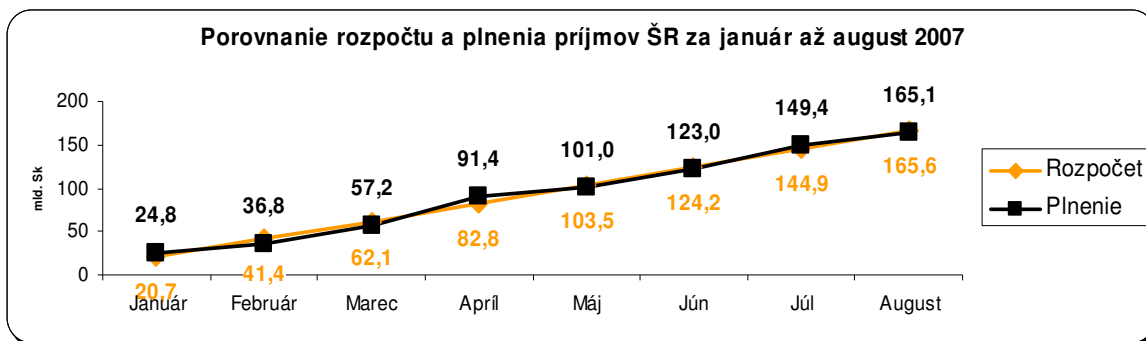
NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Na výnos danej z pridanej hodnoty v roku 2008 bude mať negatívny vplyv aj spomalenie rastu cien v súvislosti s očakávanou priemernou mierou inflácie meranou indexom spotrebiteľských cien na úrovni 2,0 %. Z hľadiska legislatívnych zmien sa na výnose dane z pridanej hodnoty negatívne prejaví zavedenie nového systému pri zdaňovaní zálohovaných vratných fliaš na nápoje a zaradenie kníh a zdravotníckych pomôcok pre inkontinentných pacientov do zoznamu tovarov so zníženou sadbou dane 10 %. Negatívny vplyv môže mať aj novela zákona o sociálnom poistení cez pokles disponibilných príjmov domácností z dôvodu zvýšenia vymeriavacieho základu pre výpočet sociálnych odvodov.

Vo výnose spotrebných daní, v ktorom sa v prvom rade odráža rast konečnej spotreby domácností (3,0 %) v rámci vysokého ekonomického rastu (6,8 %), je z legislatívneho hľadiska zohľadnené zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 01.01.2008 v rámci harmonizácie sadziieb dane v EÚ a rozšírenie okruhu spotrebných daní o elektrinu, uhlie a zemný plyn od júla 2008 v zmysle nového zákona o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu v rámci plnenia záväzku SR pri vstupe do EÚ súvisiaceho s prijatím smernice Rady 2003/96/ES. Priaznivo, napriek výpadku tejto dane z dôvodu daňového zvýhodnenia biopalív, by sa mala vyvíjať daň z minerálnych olejov, ktorá by sa mala medziročne zvýšiť o 7,35 % na 36 202 mil. Sk, čo by malo byť oproti roku 2007 viac o 2 479 mil. Sk. Mierne zvýšenie výnosu sa očakáva u spotrebnej dani z liehu a piva.

Návrh rozpočtu výnosu dane z medzinárodného obchodu a transakcií na rok 2008, t. j. 25 % podielu zo sumy vlastných tradičných zdrojoch EÚ pripadajúcich na dovozné clo a poľnohospodárske poplatky sa medziročne zvyšuje o 32,78 % na 960 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 237 mil. Sk. V rozpočtovaní výnosu dane z úhrad za dobývací priestor na rok 2008 je zohľadnená legislatívna zmena súvisiaca s úpravou výšky úhrady za dobývací priestor z 5 000 Sk/km² na 20 000 Sk/km² a s úpravou pôvodného prerozdelenia 50 % pre ŠR a obce na 20 % pre ŠR a 80 % pre obce. Výnos zo zrušenej majetkovej dane, ktorý v predchádzajúcich rokoch tvorili dobiehajúce platby do ŠR, sa na rok 2008 nerozpočtuje.

Porovnanie plnenia daňových príjmov ŠR v mesiacoch január až august 2007 so schváleným rozpočtom na rok 2007 dokumentuje nasledovný graf:

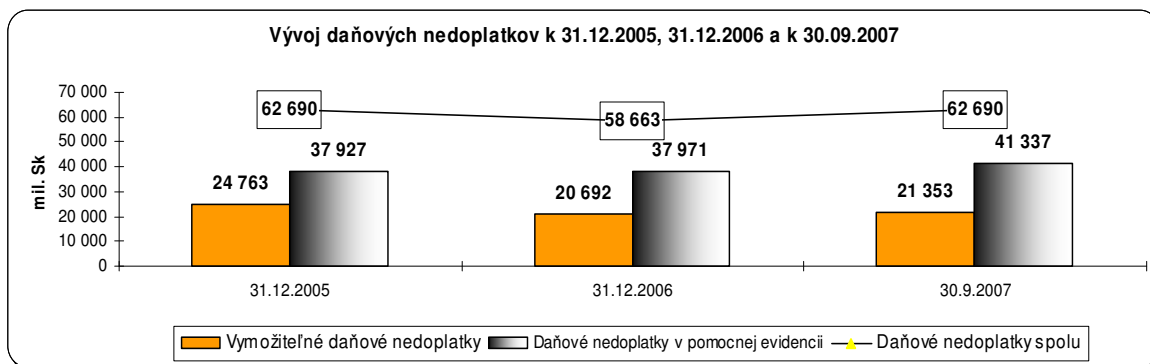

Zdroj: MF SR

Z tohto porovnania pri zohľadnení súvisiacich legislatívnych zmien a aktualizovanej prognózy makroekonomického vývoja na roky 2008 až 2010 je možné konštatovať, že rozpočtovanie príjmov ŠR v návrhu ŠR na rok 2008 je napriek spomínaným rizikám reálne.

NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej pôsobnosti zameria v roku 2008 a následne v ďalších rokoch svoju pozornosť na oblasť daňových a colných nedoplatkov, prevodov prostriedkov na verejnoprospešný účel, ďalej na oblasť povoľovania daňových skladov, prepravy tovaru v pozastavení dane a na ďalšie oblasti s možnosťou korupčného postupu v rámci správy daní. Predovšetkým v oblasti daňových a colných nedoplatkov je potrebné preverovať, či daňové úrady v súlade s platnou legislatívou vykonávajú všetky kroky potrebné na vymożenie dlžnej sumy a či presun nevymožiteľných nedoplatkov do Slovenskej konsolidačnej, a. s. je vykonávaný v súlade s platnými predpismi.

Vývoj daňových nedoplatkov k 31.12.2005, k 31.12.2006 a k 30.09.2007 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: MF SR

Z vývoja daňových nedoplatkov v období k 31.12.2005, 31.12.2006 a k 31.12.2007 je zrejmé mierne zhoršenie finančnej disciplíny daňových dlžníkov predovšetkým v oblasti daňových nedoplatkov vedených v pomocnej evidencii daňových úradov, ktoré tvoria nevymožiteľné daňové nedoplatky (38 471 mil. Sk) a daňové nedoplatky prihlásené do konkurzného vyrovnacieho konania (2 866 mil. Sk). Daňové riaditeľstvo SR k 30.09.2007 obdržalo v roku 2007 za pohľadávky postúpené do spoločnosti Slovenskej konsolidačnej, a. s. sumu 346,6 mil. Sk. Za obdobie od 01.01.2007 do 30.09.2007 neboli tejto spoločnosti postúpené žiadne daňové pohľadávky.

Colné pohľadávky k 30.09.2007 dosiahli sumu 6 527,4 mil. Sk, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2006 viac o 364,1 mil. Sk. Tento vývoj môže síce súvisieť so zhoršením platobnej disciplíny v dovolenkovom období, ale príčinou môžu byť aj nedostatky vo vymeriavaní a oznamovaní colného dlhu, nakoľko colná správa eviduje aj nedoplatky bez dátumu oznámenia dlhu (267,9 mil. Sk). Príčinou však môže byť aj málo efektívne vymáhanie colného dlhu formou dražby. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že colná správa je povinná odvádzať do rozpočtu EÚ finančné prostriedky aj z vymeraného, ale nezaplateného cla.

4.2 Nedaňové príjmy ŠR

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov ŠR na rok 2008 je medziročne navýšený o 15,93 % na 22 326 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 3 068 mil. Sk. Nedaňové príjmy súvisia predovšetkým s činnosťou jednotlivých kapitol ŠR. Nárast rozpočtovania nedaňových príjmov na rok 2008 súvisí so zvýšením úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

a vkladov, administratívnych a iných poplatkov a platieb nepriemyselného a náhodného predaja služieb, kapitálových príjmov a iných nedaňových príjmov.

Skutočnosť jednotlivých nedaňových príjmov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	1 349	2 883	1 389	- 1 494	- 48,18
Administratívne a iné poplatky a platby	7 668	7 702	8 957	+ 1 255	+16,30
Kapitálové príjmy	639	674	1 579	+ 905	+ 134,27
Úroky z úverov, pôžičiek a vkladov	4 503	5 237	7 186	+ 1 949	+ 37,21
Iné nedaňové príjmy	5 868	2 762	3 215	+ 453	+ 16,40
NEDAŇOVÉ PRÍJMY ŠR SPOLU	19 827	19 258	22 326	+ 3 068	+ 15,93

Zdroj: MF SR

Návrh rozpočtu príjmov z podnikania a vlastníctva majetku na rok 2008 sa medziročne znižuje o 51,82 % na 1 389 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 1 494 mil. Sk. Rozhodujúci vplyv na zníženie týchto príjmov má medziročný pokles rozpočtovania príjmov z dividend o 1 544 mil. Sk v súvislosti s prevodom majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Slovak Telecom, a. s. z MDPT SR na FNM SR v zmysle uznesenia vlády SR č. 560 z 27.06.2007, ktorý bude transferovaný zo štátnych finančných aktív späť do príjmov ŠR. V roku 2008 tak príjmy z podnikania a vlastníctva majetku budú tvoriť iba príjmy z dividend spoločností Transpetrol, a. s. v kapitole VPS, Jadrovej vyradovacej spoločnosti, a. s. Jaslovské Bohunice v kapitole MH SR, Správy služieb diplomatického zboru, a. s. v kapitole MZV SR a v kapitole MF SR príjmy z dividend spoločností TIPOS, a. s., Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. a Slovenská konsolidačná, a. s. Výška týchto príjmov bude závisieť od hospodárskeho výsledku a spôsobu rozdelenia zisku týchto spoločností, pričom problematickým sa javí iba príjem z dividend spoločnosti Transpetrol, a. s. v súvislosti s pozastavením ich vyplatenia v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z dôvodu nedoriešenia majetkovej podstaty tejto spoločnosti. Ďalší príjem z podnikania a vlastníctva majetku v roku 2008 bude tvoriť nájomné z prenájmu pozemkov, budov, strojov a iného majetku štátu predovšetkým v kapitolách MZV SR, MO SR a MV SR.

Návrh rozpočtu príjmov z administratívnych a iných poplatkov a platieb na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 16,30 % na 8 957 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1 255 mil. Sk. Najväčší podiel na týchto príjmoch má mať kapitola VPS sumou 5 036 mil. Sk, v rámci ktorej popri súdnych poplatkoch (750 mil. Sk), pokutách, penále a iných sankciách (175 mil. Sk) a ostatných príjmoch (861 mil. Sk) budú rozhodujúce tržby z predaja kolkových známok (3 250 mil. Sk). Tieto tržby majú slúžiť predovšetkým na vykrytie nákladov spojených s vydávaním a zavedením nových dokladov európskeho formátu v zmysle záväzku SR, ku ktorému sa zaviazala v prístupovej zmluve k EÚ. Zvyšná časť príjmov z administratívnych a iných poplatkov a platieb je na rok 2008 rozpočtovaná v kapitolách MPSVR SR, MDPT SR a MP SR a v ďalších kapitolách. Tvoria ich hlavne poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb (2 660 mil. Sk), pokuty, penále a iné sankcie (1 261 mil. Sk) a ostatné príjmy spojené prevažne so správnymi poplatkami v rámci správnych konaní (1 035 mil. Sk).

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Návrh rozpočtu kapitálových príjmov na rok 2008 sa medziročne zvyšuje až o 134,27 % na 1 579 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 905 mil. Sk. Tieto príjmy závisia od objemu nadbytočného finančného majetku, pozemkov, budov a iných nehmotných aktív v správe jednotlivých kapitol ŠR, ktoré budú predmetom predaja. Oproti roku 2007 sa v roku 2008 očakáva zvýšený predaj tohto majetku predovšetkým v kapitolách MO SR, MV SR a MZV SR.

Návrh rozpočtu príjmov z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 37,21 % na 7 186 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1 949 mil. Sk. Najväčší podiel z týchto príjmov budú tvoriť úrokové príjmy Štátneho dlhu zo zhodnocovania dočasne voľných finančných prostriedkov MF SR na peňažnom trhu (4 416 mil. Sk) a príjem z realizácie platobného styku v systéme Štátnej pokladnice. Rizikom môže byť nepriaznivý vývoj úrokových sadzieb na peňažnom trhu SR alebo nečakaná zmena stavov na účtoch klientov Štátnej pokladnice. Úroky z návratných finančných výpomocí a štátnych záruk v zmysle splátkových kalendárov sa rozpočtujú vo výške 445 mil. Sk a úroky z vládnych úverov poskytnutých do zahraničia vo výške 7 mil. Sk.

Návrh rozpočtu iných nedaňových príjmov na rok 2008, ktoré sú tvorené príjmami z výťažkov z hazardných hier, vratkami neoprávnene použitých prostriedkov ŠR, príjmami z náhrad poisťovného plnenia a ostatnými nedaňovými príjmami v kapitolách ŠR, sa medziročne zvyšuje o 16,40 % na 3 215 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 453 mil. Sk

4.3 Granty a transfery

Návrh rozpočtu grantov a transferov ŠR na rok 2008 je medziročne navýšený o 27,17 % na 54 949 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 11 742 mil. Sk. Ide o transfery zo štátnych finančných aktív a zahraničné transfery predstavujúce prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ. Granty sa nerozpočtujú, nakoľko nie je možné predpokladať úspešnosť jednotlivých uchádzačov na poskytovanie takýchto prostriedkov.

Skutočnosť jednotlivých transferov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Názov transferu ŠR	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Tuzemské transfery	14 400	14 125	18 964	+ 4 839	34,26
Zahraničné transfery	20 420	29 082	35 985	+ 6 903	23,74
TRANSFERY ŠR SPOLU	34 820	43 207	54 949	+ 11 742	27,17

Zdroj: MF SR

Tuzemské transfery tvorí transfer zo štátnych finančných aktív z príjmov z dividend z podnikov s majetkovou účasťou FNM SR (18 700 mil. Sk) a transfer zo zdravotných poisťovní (264 mil. Sk) na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby. Zahraničné transfery tvoria prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktoré sú podrobne komentované v časti 6 tohto stanoviska.

5 Stanovisko k rozpočtovaniu výdavkov ŠR na rok 2008

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Návrh rozpočtu výdavkov ŠR na rok 2008 vrátane výdavkov na štátny dlh je medziročne navýšený o 8,99 % na 380,2 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 31,4 mld. Sk. Pri zohľadnení medziročného poklesu výdavkov na štátny dlh o 16,97 % na 27,4 mld. Sk je rozpočtovanie bežných výdavkov bez výdavkov na štátny dlh v návrhu ŠR na rok 2008 navýšené o 11,68 % na 352,8 mld. Sk. Vyššie rozpočtovanie výdavkov v návrhu ŠR na rok 2008 je spojené aj s nárastom finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ na 36,0 mld. Sk, ktoré by sa mali čerpať v rámci skráteného programového obdobia na roky 2004 až 2006 a programového obdobia na roky 2007 až 2013. Pomer výdavkov ŠR k HDP podľa návrhu ŠR na rok 2008 však poklesne na úroveň 19,11 %, čo znamená, že vláda SR pokračuje v znižovaní zásahov do ekonomiky v oblasti prerozdelenia zdrojov ŠR.

Skutočnosť štruktúry výdavkov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mld. Sk)

Názov výdavku ŠR	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Bežné výdavky	282,8	310,6	340,4	+ 29,8	+ 9,59
Kapitálové výdavky	40,9	38,3	39,8	+ 1,5	+ 3,92
VÝDAVKY ŠR SPOLU	323,7	348,9	380,2	+ 31,3	+ 8,97

Zdroj: MF SR

Z porovnania štruktúry návrhu rozpočtu výdavkov ŠR na rok 2008 s ich rozpočtom na rok 2007 vyplýva rýchlejší rast bežných výdavkov, ktorý súvisí predovšetkým s rozpočtovaním finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ pred schválením programových dokumentov na roky 2007 až 2013 ako bežných výdavkov v kapitole VPS s tým, že po ich schválení budú tieto prostriedky rozdelené medzi bežné a kapitálové výdavky ŠR.

5.1 Bežné výdavky

Návrh rozpočtu bežných výdavkov ŠR na rok 2008 je medziročne navýšený o 9,59 % na 340,4 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 29,8 mld. Sk, čo súvisí s rozpočtovaním prostriedkov so všeobecného rozpočtu EÚ.

Skutočnosť jednotlivých kategórií bežných výdavkov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mld. Sk)

Názov bežného výdavku ŠR	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	38,9	40,9	42,5	+ 1,6	+ 3,91
Poistné a príspevok do poisťovní	12,1	14,6	15,0	+ 0,4	+ 2,74
Tovary a služby	41,3	49,8	58,0	+ 8,1	+ 16,47
Bežné transfery	164,2	172,3	197,5	+ 25,3	+ 14,63
Splácanie úrokov a ostatné platby	26,4	33,0	27,4	- 5,6	- 16,97
BEŽNÉ VÝDAVKY ŠR SPOLU	282,8	310,6	340,4	+ 29,8	+ 9,59

Zdroj: MF SR

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 3,91 % na 42,5 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1,6 mld. Sk. Pre zamestnancov rozpočtových organizácií je táto kategória bežných výdavkov rozpočtovaná ako záväzný ukazovateľ. V návrhu rozpočtu bežných výdavkov je rozpočtovaná valorizácia platov vo výške 4 % pre zamestnancov jednotlivých kapitol ŠR, 14. plat sudcov a prokurátorov a zvýšenie platov zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme, u ktorých výšku a termín účinnosti zvýšenia platových taríf neustanovuje zákon o ŠR, nakoľko je predmetom kolektívneho vyjednávania. Finančné prostriedky na zvýšenie platov zamestnancov, ktorých platy sa upravujú podľa nominálnej priemernej mesačnej mzdy stanovenej ŠÚ SR v marci príslušného roka, sa rozpočtujú v kapitole VPS.

Návrh ŠR na rok 2008 zohľadňuje zámer vlády SR prijatý uznesením vlády SR č. 856 z 11.10.2006 k návrhu RVS na roky 2007 až 2009, v ktorom bolo v bode C.15 uložené ministrom, vedúcemu Kancelárie NR SR, vedúcemu Úradu vlády SR a predsedovi SAV do 31.12.2007 zabezpečiť 20 % zníženie plánovaného počtu zamestnancov v štátnych rozpočtových organizáciách a v príspevkových organizáciách s cieľom dosiahnuť úsporu finančných prostriedkov kapitol ŠR a súčasne zabezpečiť zefektívnenie vynakladania verejných prostriedkov s prihliadnutím na individuálne potreby jednotlivých rozpočtových kapitol. Citované uznesenie bolo následne vládou SR upravené uznesením č. 1058 z 13.12.2006 k správe o vývoji zamestnanosti a priemerných miezd v sektore verejnej správy za I. polrok 2006 a návrhu opatrení na plnenie bodu C.15 uznesenia vlády SR č. 856 z 11.10.2006. Týmto uznesením vláda SR uložila ministrom, vedúcemu Kancelárie NR SR, vedúcemu úradu vlády SR a predsedovi SAV vypracovať do 31.01.2007 akčný plán plnenia bodu C.15 uznesenia vlády SR č. 856 z 11.10.2006 a predložiť ho MF SR. Ministrom financií SR bolo uložené predložiť na rokovanie vlády SR informáciu o týchto akčných plánoch do 30.04.2007.

Skutočnosť počtu zamestnancov a miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%)
a	1	2	3	4	5
Počet zamestnancov (počet osôb)	152 770	152 801	145 331	- 7 470	- 4,89
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV (v tis. Sk)	38 891 547	40 863 346	42 472 000	+ 1 608 654	+ 3,94

Zdroj: MF SR

Vývoj v oblasti znižovania počtu zamestnancov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách a dosiahnutie úspory mzdových prostriedkov v týchto organizáciách úzko súvisí s plnením uznesenia vlády SR č. 1058 z 13.12.2006, na základe ktorého sa osobitne posudzovali akčné plány s konkrétnou kvantifikáciou zníženia počtu zamestnancov a úspor finančných prostriedkov ministerstiev, Kancelárie NR SR, Úradu vlády SR a SAV s prihliadnutím na ich individuálne potreby. Posúdenie týchto akčných plánov sa premietlo do návrhu ŠR na rok 2008, podľa ktorého počet zamestnancov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách v porovnaní so ŠR na rok 2007 medziročne poklesne o 4,49 % na 145 331 zamestnancov pri medziročnom zvýšení miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní o 3,94 % na 42 472 mil. Sk. Na návrh ŠR na rok 2008 však mali vplyv aj uznesenia vlády SR č. 369 z 02.05.2007 a č. 787 z 19.09.2007 k analýze administratívnych kapacít programového obdobia na roky 2007 až 2013,

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

v zmysle ktorých bol zvýšený počet pracovných miest (o 901 resp. o 78 pracovných miest) týkajúcich sa riadenia a implementácie Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov EÚ.

Návrh rozpočtu poisťného a príspevku zamestnávateľa do poisťovní na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 2,74 % na 15,0 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 0,4 mld. Sk. Pri rozpočtovaní tejto kategórie bežných výdavkov sa vychádzalo zo základnej úpravy vo výške 34,95 % zo mzdových prostriedkov, pričom boli zohľadnené ďalšie špecifické skutočnosti vo vzťahu k ozbrojeným zložkám, sudcom, prokurátorom a k zahraničnej službe na základe rozpisu rozpočtových kapitol ŠR.

Návrh rozpočtu tovarov a služieb na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 16,47 % na 58,0 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 8,1 mld. Sk. Výrazné navýšenie týchto výdavkov čiastočne súvisí s tým, že v rámci nich sú rozpočtované aj prostriedky EÚ programového obdobia na roky 2007 až 2013. V rozpočtovaní tovarov a služieb je v dostatočnej miere premietnutý očakávaný vývoj priemernej miery inflácie a sú v ňom zohľadnené špecifiká jednotlivých rozpočtových kapitol ŠR.

Návrh rozpočtu bežných transferov na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 14,63 % na 197,5 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 25,3 mld. Sk. Najväčší podiel na týchto výdavkoch majú transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (90,8 mld. Sk), transfery v rámci sektora verejnej správy (49,7 mld. Sk) a dotácie nefinančným subjektom (36,9 mld. Sk). Z jednotlivých kapitol ŠR sú najvyššie bežné transfery rozpočtované v kapitole MPSVR SR (46,3 mld. Sk), MŠ SR (44,4 mld. Sk), MZ SR (31,4 mld. Sk), VPS (22,0 mld. Sk) a v kapitole MDPT SR (10,2 mld. Sk).

Návrh rozpočtu splácania úrokov a ostatných platieb na rok 2008 sa medziročne znižuje o 16,97 % na 27,4 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 5,6 mld. Sk. Problematika splácania úrokov a ostatných platieb súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu je podrobne komentovaná v časti 3 tohto stanoviska.

5.2 Kapitálové výdavky

Návrh rozpočtu kapitálových výdavkov ŠR na rok 2008 je medziročne navýšený o 3,92 % na 39,8 mld. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1,5 mld. Sk. Na výšku rozpočtovania kapitálových výdavkov má vplyv predovšetkým rozpočtovanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ programového obdobia na roky 2007 až 2013 v kapitole VPS ako bežných výdavkov, ktoré budú presunuté do kapitálových výdavkov až po schválení príslušných programových dokumentov.

Skutočnosť jednotlivých kapitálových výdavkov za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mld. Sk)

Názov kapitálového výdavku ŠR	Skutočnosť 2006	ŠR 2007	Návrh ŠR 2008	Rozdiel 3 – 2	Rast (%) 3/2
a	1	2	3	4	5
Obstarávanie kapitálových aktív	10,2	10,2	12,4	+ 2,2	+ 21,57
Kapitálové transfery	30,7	28,1	27,4	- 0,7	- 2,49
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY ŠR SPOLU	40,9	38,3	39,8	+ 1,5	+ 3,92

Zdroj: MF SR

Najväčší podiel na kapitálových výdavkoch návrhu ŠR na rok 2008 má kapitola MDPT SR, v ktorej sa rozpočtuje suma 15,2 mld. Sk, z toho na výstavbu cestnej infraštruktúry (12,9 mld. Sk). V kapitole MH SR sa rozpočtuje suma 5,3 mld. Sk, z ktorej 3,4 mld. Sk má ísť na podporu rozvoja investícií formou kapitálových transferov. Z ostatných kapitol sa najviac kapitálových výdavkov rozpočtuje v kapitole MVRR SR (3,2 mld. Sk), MŽP SR (2,8 mld. Sk) a v kapitole MV SR (2,5 mld. Sk).

6 Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ na rok 2008

S rozpočtovými vzťahmi SR a EÚ na rok 2008 je spojené prelínanie dvoch programových období, a to skráteného programového obdobia na roky 2004 až 2006 a nového programového obdobia na roky 2007 až 2013.

Odhady odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ rozpočtované v návrhu ŠR na rok 2008 sú len indikatívne, nakoľko po nadobudnutí účinnosti nového znenia rozhodnutia Rady EÚ o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev uskutoční Európska komisia spätný prepočet odvodov jednotlivých členských štátov do všeobecného rozpočtu EÚ. Z tohto dôvodu je v návrhu ŠR na rok 2008 rozpočtovaná v kapitole VPS rezerva na štrukturálne operácie, na príjmy z poľnohospodárskych fondov, na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ a rezerva na výdavky na zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov.

Základným dokumentom pre príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ je Národný strategický referenčný rámec schválený vládou SR dňa 17.08.2007, ktorého cieľom je do roku 2013 pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja zvýšiť konkurencieschopnosť, zamestnanosť, výkonnosť regiónov a výkonnosť slovenskej ekonomiky. Jeho centrálnym koordinačným orgánom je MVRR SR.

V rámci Národného strategického referenčného rámca bolo prijatých podľa údajov MVRR SR celkom 11 operačných programov v celkovej sume 11,361 mld. eur, ktoré podliehajú schváleniu Európskou komisiou, a to:

- Regionálny operačný program (1,445 mld. eur),
- Program Životné prostredie (1,800 mld. eur),
- Program Doprava (3,207 mld. eur),
- Program Informatizácia spoločnosti (0,993 mld. eur),
- Program Výskum a vývoj (1,209 mld. eur),
- Program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (0,772 mld. eur),
- Program Zdravotníctvo (0,250 mld. eur),
- Program Vzdelávanie (0,618 mld. eur),
- Program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (0,882 mld. eur),
- Program Bratislavský kraj (0,087 mld. eur),
- Program Technická pomoc (0,098 mld. eur).

Podľa prísľubu Direktoriátu pre regionálnu politiku Európskej komisie všetky operačné programy, vzhľadom na pripravenosť SR na čerpanie fondov EÚ, by mali byť schválené do

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

konca roka 2007. Slovensko by tak mohlo počas siedmich rokov využívať peniaze vo výške 11,4 mld. eur, čo je približne šesť krát viac ako v skrátenom programovom období na roky 2004 až 2006. Na dosiahnutie tohto cieľa však bude potrebné vo všetkých riadiacich orgánoch zabezpečiť dostatočný počet kvalifikovaných zamestnancov, aby sa eliminovali prípadné riziká spojené s umiestňovaním zdrojov z fondov EÚ.

Pri posudzovaní oblasti rozpočtových vzťahov SR a EÚ v návrhu ŠR na rok 2008 je potrebné brať do úvahy, že realizácia pomoci z programu SAPARD a PHARE bola ukončená a v roku 2008 sa už nebudú spolufinancovať žiadne projekty z predvstupovej pomoci s výnimkou realizácie projektov ISPA, ktoré dňom vstupu SR do EÚ prešli do Kohézneho fondu a z neho bude ich realizácia pokračovať aj v roku 2008.

Pohľadávky SR voči EÚ predstavujú finančné prostriedky vyčlenené v návrhu ŠR na rok 2008 na predfinancovanie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktorých preplatenie trvá približne dva mesiace. Tieto finančné prostriedky sa členia na:

- príjmy nezaradené do príjmov a výdavkov ŠR (predvstupová pomoc, finančný mechanizmus EHP, nórsky a švajčiarsky finančný mechanizmus, Iniciatívne programy Spoločenstva INTERREG III B a INTERREG IIIC a vnútorné politiky, t.j. vnútorné opatrenia, Prechodný fond, Budovanie Schengenských hraníc a odstavenie bloku V1 Jaslovské Bohunice),
- príjmy zaradené do príjmov a výdavkov ŠR (poľnohospodárske fondy a štrukturálne operácie, t. j. štrukturálne fondy a Kohézny fond).

Rozpočtové vzťahy SR a EÚ podľa návrhu ŠR na rok 2008 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	Suma v tis. Sk
A. Príjmy z EÚ celkom (zaradené a nezaradené do príjmov a výdavkov ŠR) Programové obdobie 2004 – 2006	20 720 784
Z toho:	
A1. Príjmy SR z EÚ zaradené do príjmov a výdavkov ŠR spolu	17 933 634
Z toho:	
▶ Poľnohospodárske fondy	8 160 220
▶ Štrukturálne operácie (štrukt. fondy bez INTERREG IIIB a IIIC a Koh. fond)	9 773 414
A2. Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov a výdavkov ŠR spolu	2 787 150
Z toho:	
▶ INTERREG IIIB a IIIC)	59 404
▶ Predvstupové fondy	575 390
▶ Vnútorné politiky EÚ	1 409 148
▶ Finančný nástroj EHP a Nórsky finančný mechanizmus	523 311
▶ Švajčiarsky finančný mechanizmus	219 897
B. Príjmy z EÚ celkom (zaradené aj nezaradené do príjmov a výdavkov ŠR) Programové obdobie 2007 – 2013	18 311 408
C. Medziročný nárast pohľadávok (na priame platby, predvstupové fondy, štrukturálne fondy a Kohézny fond)	434 825
D. Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	20 589 041

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Z toho:	
▶ Odhad odvodov SR do všeobecného rozpočtu EÚ	20 352 111
▶ Odhad príspevkov SR do všeobecného rozpočtu EÚ	236 930
Čistá finančná pozícia SR [(A+B+C) – D]	18 887 976

Zdroj: MF SR

Pri jednotlivých prepočtoch odvodov a príspevkov SR do všeobecného rozpočtu EÚ rovnako ako pri príjmoch z tohto rozpočtu bol v návrhu ŠR na rok 2008 použitý výmenný kurz Poradného výboru pre vlastné zdroje (ACOR) na úrovni 1 euro = 33,662 Sk. Z tohto dôvodu na celkovú sumu týchto odvodov, príspevkov a príjmov môže mať vplyv akýkoľvek pohyb výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru.

Z tabuľky rozpočtových vzťahov SR a EÚ vyplýva priaznivá situácia s pozitívnym dopadom na ŠR vyjadreným čistou finančnou pozíciou SR na úrovni 18,9 mld. Sk. Čistá finančná pozícia SR je bilanciou príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ vrátane pohľadávok SR voči EÚ a odvodov a príspevkov do tohto rozpočtu. Ide teda o optimálny model rozpočtových vzťahov SR a EÚ, ktorý však v priebehu roka 2008 môže byť modifikovaný viacerými vplyvmi a rizikami. Odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ však v každom prípade predstavujú pre SR záväzok, ktorý je SR povinná plniť bez ohľadu na objem získaných príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

Plnenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ bude závisieť nielen od schopnosti SR čerpať prostriedky z povstupových fondov EÚ v súlade so stanovenými predpismi a pravidlami EÚ, ale bude závisieť aj od dostatku kvalitných projektov a funkčného systému riadenia a kontroly. Predovšetkým kvalitný systém riadenia a kontroly by mal preventívne a ex-post pôsobiť tak, aby sa zabránilo vzniku nesprávneho a nezákonného použitia finančných prostriedkov EÚ a vyhlo sa okolnostiam, za ktorých by Európska komisia mohla SR automaticky krátiť časť záväzku Európskeho spoločenstva alebo vykonávať finančné korekcie (napr. uplatnením pravidla N+2 pre štrukturálne fondy alebo pravidla M+12 a M+24 pre Kohézny fond). Z tohto dôvodu je potrebné včas identifikovať potenciálne riziká a cielene sa sústrediť na ich riadenie. Ide najmä o tieto riziká:

- Riziko nízkeho pomerného čerpania štrukturálnych fondov zo skráteného programového obdobia na roky 2004 až 2006 (44,7 mld. Sk). Za obdobie od mája 2004 do októbra 2007, t. j. za 41 mesiacov sa vyčerpalo približne 54,26% (24,2 mld. Sk) schválených finančných prostriedkov štrukturálnych fondov programového obdobia na roky 2004 až 2006. Vo zvyšných 15 mesiacoch (od októbra 2007 do decembra 2008) sa musí vyčerpať približne 45,74 % (20,2 mld. Sk) týchto finančných prostriedkov, aby SR alokované zdroje EÚ maximálne využila, a teda získala príjmy z EÚ, ktoré sa rozpočtujú na rok 2008. SR boli totiž už v roku 2007 krátené finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov v sume 108 mil. Sk z dôvodu nesplnenia podmienky N+2 voči záväzku roka 2004. SR k 31.12.2006 nedokázala vyčerpať túto sumu v rámci programov JPD NUTS II BA Cieľ 2, JPD NUTS II BA Cieľ 3 a Iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIA Rakúsko - SR. K 31.12.2007 musí byť pri čerpaní štrukturálnych fondoch splnená podmienka N+2 voči záväzku roka 2005. Potenciálne riziko uplatnenia pravidla N+2, a teda krátenia finančných prostriedkov zo záväzku roka 2005 hrozí programom, ktoré v súčasnosti vykazujú nízke čerpanie, a to program JPD NUTS II BA Cieľ 2, program JPD NUTS II

BA Cieľ 3, program Iniciatíva Spoločenstva INTERREG IIIA Rakúsko - SR, program INTERREG IIIA Poľsko - SR a program INTERREG IIIA Maďarsko - SR- Ukrajina.

- Riziko preľňania programových období na roky 2004 až 2006 a na roky 2007 až 2013. V roku 2008 bude potrebné urýchlene čerpať alokované zdroje štrukturálnych fondov na roky 2004 až 2006 z dôvodov uvedených v predchádzajúcej odrážke a zároveň čerpať finančné prostriedky z alokácie štrukturálnych fondov na roky 2007 až 2013, u ktorých už bude v roku 2008 zaznamenaný ročný sklz, keďže prostriedky bolo možné čerpať už v roku 2007, keby boli splnené stanovené podmienky.
- Riziko predlžovania doby realizácie viacerých projektov ISPA, ktoré prešli do Kohézneho fondu. Z celkového počtu 40 schválených projektov ISPA a Kohézneho fondu bolo 6 projektov ukončených. Z ostatných 34 projektov pri 16 projektoch Európska komisia schválila žiadosti SR o predĺženie termínov realizácie, ktoré sa pohybujú od 1,5 až do 4 rokov. Predlžovanie doby realizácie projektov a časové posuny je však potrebné dôsledne sledovať z hľadiska možného uplatnenia pravidla M+12 a M+24.
- Riziká sprevádzajúce implementáciu projektov Kohézneho fondu, napr. v súvislosti s privatizáciou vodárenských spoločností alebo s navyšovaním rozpočtu pre dopravné projekty, ktoré tiež predstavujú rizikový faktor spomaľovania procesu implementácie a financovania.

Riadeniu rizík a riešeniu prípadných problémov bude nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť hneď na začiatku ich vzniku, alebo ešte lepšie pred ich vznikom, čo bude dôležitá nielen z hľadiska plnenia ŠR na rok 2008, ale aj posudzovania finančných efektov z členstva SR v EÚ.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti a identifikácie rizikových oblastí pokladá v súvislosti so zlepšením čerpania prostriedkov EÚ, a tým aj zabezpečenia maximálnych príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ, za dôležité:

- Rozpracovať záväzný plán čerpania pomoci do konca programového obdobia na roky 2004 až 2006 a zabezpečiť jeho plnenie.
- Dôslednejšie časovo riadiť implementačný proces a operatívne opatrenia na plnenie termínov realizácie pomoci pre programové obdobie na roky 2004 až 2006 za účelom dosiahnutia maximálneho využitia schválených finančných zdrojov EÚ.
- V riadiacich dokumentoch pre programové obdobie na roky 2007 až 2013 stanoviť časové riadenie implementácie pomoci.
- Venovať osobitnú pozornosť technikám, ktoré sa používajú na meranie ekonomického dosahu fondov EÚ. Ak sa použije makroekonomický model, musia sa náležite zohľadniť charakteristické črty kontrolovanej ekonomiky. V ideálnom prípade by sa mali využiť mikroúdaje získané na úrovni projektov.
- Vykonať analýzu nákladov na implementáciu a kontrolu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a vyhodnotiť efektívnosť, resp. prínos vynaložených prostriedkov, kvalitu riadenia a finančné plnenie napr. formou nákladov na dosiahnutý výsledok.

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Na základe výsledkov takejto analýzy prijať opatrenia na racionalizáciu a zjednodušenie procesu implementácie.

- Prijat' opatrenia, aby sa v programovom období na roky 2007 až 2013 výška pridelených prostriedkov EÚ neurčovala na základe maximalizácie pravdepodobného čerpania finančných prostriedkov, ale podľa dobre pripravenej stratégie rozvoja a efektívnosti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu.
- Riešiť problém fluktuácie administratívnych kapacít „euroúradníkov“, ktorá sa v programovom období na roky 2004 až 2006 pohybovala od 20% až do 40%. Z tohto dôvodu bude pre programové obdobie na roky 2007 až 2013 potrebné prijať opatrenia na zníženie miery tejto fluktuácie napr. formou implementácie koncepčného prístupu v personálnej oblasti.

NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti uplatní svoje právomoci a osobitne zameria pozornosť na zákonné, efektívne a maximálne využívanie verejných zdrojov získaných zo všeobecného rozpočtu EÚ.

7 Stanovisko k návrhu rozpočtov kapitol ŠR na rok 2008

Príjmy kapitol ŠR rozpočtované na rok 2008 sú porobne komentované v časti 4 tohto stanoviska.

Vo výdavkovej štruktúre kapitol ŠR boli v návrhu ŠR na rok 2008 identifikované výdavky súvisiace s verejným obstarávaním a tieto boli plošne racionalizované vo všetkých kapitolách ŠR vo výške 10 %. Zároveň bol v návrhu ŠR na rok 2008 zapracovaný bod C.15 uznesenia vlády SR č. 856 z 11.19.2006 k návrhu RVS na roky 2007 až 2009, ktorou boli kapitoly ŠR zaviazané realizovať opatrenia na zníženie počtu zamestnancov a zvýšenie efektivity vynakladania osobných výdavkov. V tejto súvislosti s prihliadnutím na individuálne potreby kapitol ŠR boli v návrhu ŠR na rok 2008 o 10 % znižované stavy zamestnancov a k nim prislúchajúce osobné výdavky.

Skutočnosť výdavkov ŠR za rok 2006 a porovnanie ich rozpočtovania na rok 2007 podľa RVS na roky 2007 až 2009 a na rok 2008 podľa návrhu RVS na roky 2008 až 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)						
	Názov kapitoly	Skutočnosť	ŠR	Návrh ŠR	Rozdiel	Rast (%)
		2006	2007	2008	3-2	5
		1	2	3	4	5
01	Kancelária NR SR	813,4	917,7	1 187,0	+ 269,2	+ 29,35
02	Kancelária prezidenta SR	113,1	121,5	133,4	+ 11,9	+ 9,79
03	Úrad vlády SR	797,7	821,6	967,5	+ 145,9	+ 17,76
04	Ústavný súd SR	93,8	74,6	111,3	+ 36,7	+ 49,20
05	Najvyšší súd SR	188,4	202,3	231,4	+ 29,1	+ 14,38
06	Generálna prokuratúra SR	1 393,9	1 461,5	1 649,7	+ 188,2	+ 12,88
07	NKÚ SR	174,3	181,4	221,6	+ 40,2	+ 22,16
08	Slovenská informačná služba	1 129,3	1 192,9	1 192,9	0,0	0,0
09	MZV SR	3 481,8	3 554,5	3 541,8	- 12,7	- 0,36
10	MO SR	26 920,7	28 528,1	31 196,1	+ 2 668,1	+ 9,35
11	MV SR	23 043,6	22 238,6	25 276,3	+ 3 037,7	+ 13,66

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

12	MS SR	7 541,3	7 324,5	7 746,0	+ 421,5	+ 5,75
13	MF SR	8 173,4	8 379,0	10 765,9	+ 2 386,9	+ 28,49
14	MŽP SR	4 218,8	3 482,4	7 828,5	+ 4 346,1	+ 124,80
15	MŠ SR	48 756,3	51 360,8	55 494,2	+ 4 133,4	+ 8,05
16	MZ SR	27 068,9	30 098,5	33 924,6	+ 3 826,1	+ 12,71
17	MPSVR SR	48 888,1	51 816,9	52 928,3	+ 1 111,4	+ 2,14
18	MK SR	4 947,6	4 039,3	5 114,6	+1 075,3	+ 26,62
19	MH SR	9 462,1	7 398,0	7 995,8	+ 597,8	+ 8,08
20	MP SR	20 122,9	18 142,7	29 090,9	+ 10 948,2	+ 60,34
21	MVRR SR	7 741,0	9 463,3	11 005,8	+ 1 542,5	+ 16,30
22	MDPT SR	25 000,4	27 261,5	30 948,0	+ 3 686,6	+ 13,52
23	Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	1 198,5	1 085,1	1 251,3	+ 166,2	+ 15,32
24	ŠÚ SR	598,8	485,5	523,4	+ 37,9	+ 7,81
25	Úrad pre verejné obstarávanie	68,6	87,7	84,7	- 3,0	- 3,42
26	Úrad jadrového dozoru SR	76,8	81,3	151,0	+ 69,6	+ 85,73
27	Úrad priemyselného vlastníctva SR	86,2	92,6	97,6	+ 5,1	+ 5,40
28	Úrad pre normalizáciu, meranie a skúšobníctvo SR	275,3	206,5	211,2	+ 4,7	+ 2,28
29	Úrad pre štátnu službu	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Protimonopolný úrad SR	54,8	76,3	73,0	- 3,3	- 4,33
31	Národný bezpečnostný úrad	252,7	246,8	261,3	+ 14,5	+ 5,88
32	Správa štátnych hmotných rezerv	773,3	627,4	640,5	+ 13,1	+ 2,09
33	Všeobecná pokladničná správa	48 279,4	66 217,7	56 553,6	- 9 664,1	- 14,59
34	Slovenská akadémia vied	1 899,9	1 589,2	1 834,1	+ 244,9	+ 15,41
	SPOLU	323 655,0	348 857,5	380 233,1	+ 31 375,6	+ 8,99

Zdroj: MF SR

7.1 Kancelária Národnej rady SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Kancelárie NR SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 29,35 % na 1 187,0 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 269,2 mil. Sk. Tento rozpočet výdavkov odráža akceptáciu požiadaviek kapitoly súvisiacich predovšetkým s plnením nových úloh vyplývajúcich z členstva SR v EÚ a v medzinárodných parlamentných inštitúciách a komisiách. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 je rozpracovaný do programu 06M Zákonodarná a kontrolná činnosť parlamentu, ktorý vychádza z hlavnej činnosti NR SR a ktorého cieľom je zabezpečiť plynulé plnenie tejto činnosti. Rozpočtované výdavky v nevyhnutnej miere pokrývajú požiadavky kapitoly Kancelárie NR SR, ktoré súvisia nielen so zabezpečením chodu zákonodarného zboru SR a jeho orgánov, ale aj s plnením úloh v oblasti hospodárskej správy.

7.2 Kancelária prezidenta SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Kancelárie prezidenta SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 9,79 % na 133,4 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 11,9 mil. Sk. Rozdelenie celkových výdavkov kapitoly je primerané na zabezpečenie jej bežných funkcií a priorit rozpracovaných do programu 06N Reprezentácia štátu a obyvateľstva SR, ktorého zámery a ciele súvisia s výkonom ustavných právomocí prezidenta SR a s jeho aktivitami vyplývajúcimi z čl. 102 Ústavy SR.

7.3 Úrad vlády SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu vlády SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 17,76 % na 967,5 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 145,9 mil. Sk. Navýšenie výdavkov súvisí predovšetkým s financovaním ochrany osobných údajov v zmysle Schengenského dohovoru, akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie a intolerancie, inforservisu verejnosti a podpory rozvoja športu a mládeže. Nedostatočne finančne pokryté sa javia pripravované aktivity informačnej a komunikačnej stratégie pre EÚ v rámci naplňovania Memoranda o porozumení z roku 2004. Celkovo možno konštatovať, že rozdelenie celkových výdavkov je primerané na zabezpečenie bežných funkcií a plnenie zámeru a cieľov rozpisovaných do programu 06P Tvorba a implementácia politík a programu 0A0 Ochrana osobných údajov.

7.4 Ústavný súd SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Ústavného súdu SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 49,20 % na 111,3 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 36,7 mil. Sk. Výrazne zvýšený rozpočet výdavkov v plnej miere pokrýva nároky sudcov Ústavného súdu SR vyplývajúce z § 16 ods. 2 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov v SR v znení neskorších predpisov pri zabezpečení účinnej vnútroštátnej ochrany práv a slobôd v rámci programu 00A Ochrana ústavnosti.

7.5 Najvyšší súd SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Najvyššieho súdu SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 14,38 % na 231,4 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 29,1 mil. Sk. Rozpočtované výdavky sú rozpracované do programu 01W Jednotný výklad/aplikácia zákona a do programu 08L Organizácia súdnictva a postavenie sudcov, ktorých zámery a ciele sú reálne a splniteľné. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 primerane pokrýva zabezpečenie činnosti Najvyššieho súdu SR, Kancelárie súdnej rady SR, asistentov sudcov a vyšších súdnych úradníkov Najvyššieho súdu SR a ďalších úloh kapitoly súvisiacich napríklad s odškodnením na základe rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva a nálezov Ústavného súdu SR

7.6 Generálna prokuratúra SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Generálnej prokuratúry SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 12,88 % na 1 649,7 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 188,2 mil. Sk. Zámery a ciele programu 06R Presadzovanie zákonnosti spočívajúce v zachovávaní zákonnosti v trestnom konaní, v dodržiavaní zákonov v netrestnej oblasti, vo vytváraní podmienok na plnenie úloh kapitoly a v zefektívnení činnosti Úradu špeciálnej prokuratúry sú reálne splniteľné. Rozpočtované výdavky v dostatočnej miere pokrývajú finančné zabezpečenie mzdových výdavkov vrátane 14. platu prokurátorov, súvisiacich odvodov do poisťovních fondov, materiálnych, prevádzkových a investičných potrieb kapitoly.

7.7 Najvyšší kontrolný úrad SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly NKÚ SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 22,16 % na 221,6 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 40,2 mil. Sk. V medziročnom navýšení rozpočtovaných výdavkov sa premietlo zvýšenie počtu kontrolórov v súvislosti s rozšírením kontrolných pôsobností úradu a plánované rekonštrukcie administratívnych budov úradu. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 je rozpracovaný do programu 06S Nezávislá kontrolná činnosť, ktorý je zameraný na napomáhanie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti pri hospodárení s verejným majetkom. Rozpočtované výdavky primerané pokrývajú zabezpečenie činnosti úradu a jeho úloh, ktoré mu vyplývajú z Ústavy SR a zo zákona o NKÚ SR.

7.8 Slovenská informačná služba

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Slovenskej informačnej služby na rok 2008 v sume 1 192,9 mil. Sk ostáva na rovnakej úrovni ako v roku 2007. Rozpočtované výdavky sú rozpracované do programu 06T Informačná činnosť, ktorý je zameraný na spravodajskú činnosť pri odhaľovaní závažných trestných činov, organizovaného zločinu a medzinárodného terorizmu, ďalej na odhaľovanie aktivít cudzích spravodajských služieb, na ochranu utajovaných skutočností vykonávaním previerok personálnej a priemyselnej bezpečnosti a na rozvoj technologickej infraštruktúry služby. Napriek skutočnosti, že väčšina informácií o rozpočte tejto kapitoly je utajených, pri zachovaní rovnakej výšky rozpočtovaných výdavkov sa dá predpokladať, že tieto len v nevyhnutnej miere pokrývajú zabezpečenie činnosti a úloh Slovenskej informačnej služby v roku 2008.

7.9 Ministerstvo zahraničných vecí SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MZV SR na rok 2008 sa medziročne znižuje o 0,36 % na 3 541,8 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 12,7 mil. Sk. Nižšie rozpočtovanie výdavkov súvisí predovšetkým s úsporou mzdových výdavkov a s nimi súvisiacim poistným z dôvodu zníženia počtu zamestnancov v roku 2007. Návrh rozpočtu výdavkov je rozpracovaný do programu 06U Rozvoj zahraničných vzťahov zameraného na reprezentáciu SR v zahraničí, programu 05T Oficiálna rozvojová pomoc a programu 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Rozpočtované výdavky by mali primerane pokryť základné funkcie rezortu v oblasti diplomatických misií a presadzovania záujmov SR v zahraničí, upevňovania pozície SR ako dôveryhodného a spoľahlivého člena v rámci EÚ a NATO a v ďalších oblastiach.

7.10 Ministerstvo obrany SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MO SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 9,35 % na 31 196,1 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 2 668,1 mil. Sk. Vo zvýšení výdavkov sú zohľadnené ekonomické dopady vyplývajúce z novelizácie zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z valorizácie plátov profesionálnych vojakov, zamestnancov v štátnej službe a zamestnancov s výkonom práce vo verejnom záujme od 01.01.2008. V roku 2008 by malo byť v rezorte MO SR zamestnaných 18 044 profesionálnych vojakov s priemerným mzdovým výdavkom vo výške 30 757 Sk a 6 780 civilných zamestnancov s priemerným mzdovým výdavkom vo výške 17 302 Sk. Negatívne je možné hodnotiť medziročné zvýšenie výdavkov na vyrovnanie deficitného hospodárenia osobitného účtu sociálneho zabezpečenia vojakov o 0,2 mld. Sk

na 2,3 mld. Sk v bežných transferoch rozpočtu kapitoly. Ozbrojené sily SR budú aj v roku 2008 pripravené pôsobiť v operáciách medzinárodného krízového manažmentu v celkovom rozsahu 1 900 osôb, udržiavať v týchto operáciách do 660 osôb a príspevok do síl rýchlej reakcie NATO (NRF) by mal byť 907 osôb na šesť mesiacov. Vo výraznom medziročnom náraste rozpočtovania kapitálových výdavkov (o 927 912 tis. Sk) najväčší podiel predstavujú výdavky na realizáciu investičnej výstavby vo výške 1 149 474 tis. Sk. Programovú štruktúru rezortu MO SR na rok 2008 tvorí program 095 Rozvoj obrany zameraný na rozvoj infraštruktúry, výzbroje, techniky, komunikačných a informačných systémov, program 096 Obrana zameraný na riadenie, velenie a zaručovanie obrany a program 06E Podpora obrany zameraný na výskum a vývoj na podporu obrany štátu. MO SR sa bude navyiac zúčastňovať na plnení medzirezortného programu MH SR 068 Hospodárska mobilizácia. V čerpaní výdavkov rozpočtu kapitoly v priebehu roka 2008 by sa mali pozitívne prejavovať opatrenia prijaté MO SR na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou NKÚ SR v oblasti neefektívneho používania rozpočtových prostriedkov a uplatňovania sankcií vrátane ich vymáhania pri prevodoch majetku.

7.11 Ministerstvo vnútra SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MV SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 13,66 % na 25 276,3 mil. Sk, čo je oproti SR na rok 2007 viac o 3 037,7 mil. Sk. V navýšení rozpočtovania výdavkov nie je premietnutý očakávaný presun rozpočtovo nezabezpečených záväzkov za práce súvisiace so vstupom SR do Schengenského priestoru, ktoré boli vykonané v roku 2007. Napriek tomuto vplyvu rozpočtované výdavky zabezpečia potreby kapitoly vyplývajúce z uznesení vlády SR a z priorit ministerstva na rok 2008 orientované na zmeny systému odmeňovania príslušníkov policajného zboru, vytvorenie dostatočného finančného, personálneho a materiálno-technického zabezpečenia výkonu služby policajného zboru a Hasičského a záchranného zboru, ďalej na splnenie záväzkov prijatých SR v oblasti vydávania osobných dokladov formátu EÚ a na rozvoj informačných systémov. Z medziročného navýšenia kapitálových výdavkov o 150 668 tis. Sk na 2 535 000 tis. Sk sa bude v roku 2008 okrem úhrad záväzkov presunutých z roka 2007 súvisiacich so vstupom SR do Schengenského priestoru financovať doplnenie automobilovej, spravodajskej, kriminalistickej a expertíznej techniky, pričom časť prostriedkov bude použitá aj na úlohy súvisiace s konštituovaním nového postavenia obvodných úradov a so zlepšením ochrany a požiarnej bezpečnosti objektov MV SR. Návrh rozpočtu výdavkov je rozpracovaný do štyroch programov. Program 04A Záchranné zložky je zameraný na ochranu pred požiarimi, Horskú záchrannú službu, integrovaný záchranný systém a riadiacu a kontrolnú činnosť Hasičského a záchranného zboru. Program 06V Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti je zameraný na riadiacu, metodickú a kontrolnú činnosť Prezídia Policajného zboru, boj s organizovaným zločinom a boj proti korupcii, ochranu verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, boj proti kriminalite, ochranu štátnej hranice, centrálnu podporu Policajného zboru, azylovú politiku, starostlivosť o ľudské zdroje, projekty EÚ, ochranu a prepravu určených osôb a na urýchlenie trestného konania v prípadoch trestnej činnosti príslušníkov tretích krajín. Program 08C Verejná správa je zameraný na archívniectvo, riadiacu a kontrolnú činnosť verejnej správy, obvodné úrady a na prípadné doplnujúce voľby. Ďalšími programami kapitoly MV SR sú medzirezortný program 002 Civilné núdzové plánovanie v SR a program 08B Ďalší rozvoj ochrany obyvateľov SR proti chemickým zbraniam. Kapitola MV SR bude navyiac účastníkom medzirezortných programov MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MZV SR 05T Oficiálna rozvojová pomoc a 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Zámery a ciele programovej štruktúry MV SR na rok 2008 sú reálne splniteľné. NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti očakáva možné

napätie iba v oblasti výdavkov rozpočtovaných na financovanie znaleckých posudkov a súdmi priznaných úhrad trov konania neúspešných exekučných konaní.

7.12 Ministerstvo spravodlivosti SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MS SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 5,75 % na 7 746,0 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 421,5 mil. Sk. V návrhu rozpočtu výdavkov neboli plne akceptované priority kapitoly, s čím môže byť v priebehu roka 2008 spojených viacero rozpočtových rizík. V tovaroch a službách je nedostatočne zohľadnený očakávaný nárast cien energií, vody a poštového. V bežných transferoch sú podhodnotené výdavky na realizáciu prípadných rozhodnutí Ústavného súdu SR a výdavky na financovanie nárokov vyplývajúcich zo zákona o sudcoch a prísediacich a nárokov súvisiacich s dočasnou pracovnou neschopnosťou. Ďalšie rozpočtové riziká môžu byť spojené aj s financovaním právnych služieb advokátov, odškodňovania a zabezpečovania výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. K zmierneniu týchto rozpočtových rizík v roku 2008 by malo prispieť osem systémových opatrení prijatých MS SR na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania za obdobie rokov 2002 až 2006, ktorú vykonal NKÚ SR v roku 2007. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 je rozpracovaný do programu 070 Väzenstvo, ktorý je zameraný na ochranu a zabezpečovanie základných sociálnych práv väzňov, budovanie sústavy väzenských objektov a zabezpečenia ich funkcie, zdravotnú starostlivosť vo väzenstve, zamestnávanie odsúdených vo vedľajšom hospodárstve, personálne a sociálne podmienky na plnenie úloh zboru a na ochranu inštitúcií justície. Ďalší program 08P Financovanie systému súdnictva je zameraný na odmeňovanie sudcov a súdnych úradníkov, prevádzku súdov a na správu a vymáhanie súdnych pohľadávok. Rozpočtované výdavky kapitoly len v nevyhnutnej miere pokrývajú zámery a ciele týchto programov.

7.13 Ministerstvo financií SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MF SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 28,49 % na 10 765,9 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 2 386,9 mil. Sk. Na celkových výdavkoch kapitoly sa najvyššou mierou podieľajú výdavky na činnosť úradu MF SR v sume 3 713,1 mil. Sk (34,5 %), Daňového riaditeľstva SR v sume 3 111,4 mil. Sk (28,9 %) a Colného riaditeľstva SR v sume 2 928,6 tis. Sk (27,2 %). Návrh rozpočtu bežných výdavkov napriek medziročnému zvýšeniu celkových výdavkov nedostatočne pokrýva potreby kapitoly v rozpočtovaní miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovaní a s nimi súvisiaceho poistného. V rozpočtovaní týchto výdavkov nie je primerane zohľadnená podpora hmotnej zainteresovanosti predovšetkým zamestnancov daňovej správy, ústredného orgánu a Štátnej pokladnice napr. v súvislosti s prechodom na zavedenie jednotnej meny eura. V rozpočtovaní tovarov a služieb sa dajú predpokladať riziká spojené so zabezpečením existujúcich informačných systémov a bežnej prevádzky úradu hlavne v súvislosti s legislatívnymi zmenami a z nich vyplývajúcich potrieb napr. zabezpečenia nových tlačív, formulárov a pod. Vzhľadom na plnenie medzinárodných záväzkov SR je potrebné prehodnotiť a zvážiť zvýšenie zdrojového vykrytia financovania projektov reformy daňovej a colnej správy a výstavby colných hraničných prechodov Ubl'a a Čierna – Solomonovo v rámci rozpočtovania kapitálových výdavkov. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2008 je rozpracovaný do programu 072 Výber daní a ciel, ktorý je zameraný na výber daní, výber ciel a daní v správe

colných orgánov a na reformu daňovej a colnej správy a do programu 074 Tvorba metodiky, riadenia, kontroly a vnútorný audit verejných financií, ktorý je zameraný na tvorbu implementačných politík, kontrolu a vnútorný audit, informačné systémy riadenia verejných financií nadrezortného charakteru a na výkon ďalších funkcií MF SR. MF SR bude v rámci svojej programovej štruktúry na rok 2008 aj účastníkom medzirezortného programu MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 primerane pokrýva zabezpečenie činnosti a úloh kapitoly MF SR.

7.14 Ministerstvo životného prostredia SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MŽP SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 124,80 % na 7 828,5 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 4 346,1 mil. Sk. Napriek výraznému navýšeniu rozpočtovania výdavkov nebudú zabezpečené všetky úlohy a činnosti, ktorými je táto kapitola viazaná, čo súvisí predovšetkým s nízkym rozpočtovaním výdavkov v predchádzajúcich rokoch. Z hľadiska plnenia siedmich prechodných období plnenia smerníc v oblasti životného prostredia, ktoré si SR vyjedнала v Prístupovej zmluve s EÚ, sa do roku 2006 preinvestovalo iba 14 % (1,0 mld. eur) z celkového objemu predpokladaných investícií (7,2 mld. eur) spojených napr. s plnením smernice o čistení komunálnych odpadových vôd, smernice o odpadoch z obalov, smernice o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok z veľkých spaľovacích zariadení do ovzdušia atď. Ak Slovensko do roku 2015 nezrealizuje investície spojené s plnením týchto smerníc, hrozia mu zo strany EÚ sankcie s následným krátením finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov o výšku pokút stanovených Európskym súdnym dvorom. Najvýraznejšie zaostávanie je v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd v SR v zmysle Smernice 91/271/EEC, v rámci plnenia ktorej sa do konca roka 2015 predpokladajú investície v celkovej sume 93 mld. Sk. K 31.12.2006 bolo realizovaných iba 20,9 mld. Sk, pričom finančne nepokryté investície sa odhadujú vo výške 48,3 mld. Sk. Zaostáva tiež financovanie plnenia Programu protipovodňovej ochrany SR do roku 2010 (- 5,0 mld. Sk). Dostatočne nie je zo ŠR zabezpečené spolufinancovanie operačného programu Základná infraštruktúra (- 0,2 mld. Sk), u ktorého z tohto dôvodu hrozí vrátenie získaných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja do všeobecného rozpočtu EÚ. Primerane nie je pokryté ani plnenie monitorovacieho programu podľa smernice EÚ o kvalite ovzdušia (- 0,1 mld. Sk), ktorý sa týka monitorovania arzénu, kadmia, ortuti, niklu a polycyklických aromatických uhľovodíkov, čím je SR aj v tejto oblasti vystavená riziku udeľovania sankcií zo strany EÚ. V návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2008 však nie sú dostatočne finančne pokryté aj ďalšie úlohy. V dostatočnej miere nie je finančne zabezpečené uspokojenie nárokov a oprávnených požiadaviek neštátnych vlastníkov pozemkov za obmedzenie bežného obhospodarovania v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, ktoré sú podmienkou vyhlásenia zonácie Tatranského národného parku (- 0,1 mld. Sk). V návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2008 nie sú dostatočne zohľadnené ani potreby kapitoly vyplývajúce z pripravovaných organizačných zmien v rezorte MŽP SR. Napr. ako nepostačujúca sa javí suma rozpočtovaná vo výške 13 585 tis. Sk na plnenie úloh súvisiacich s činnosťou útvaru splnomocnenca vlády pre Sústavu vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros, ktorý bol k 01.08.2007 delimitovaný z pôsobnosti MP SR do pôsobnosti MŽP SR. Vôbec nie sú rozpočtované výdavky na úhradu nákladov udržiavania splavnosti vodných ciest a vytyčovania plavebnej dráhy na úrovni približne 60 mil. Sk za rok, ktoré vyplývajú zo zákona o vodách a z Belehradského dohovoru o režime plavby po Dunaji. Tieto rozpočtové riziká sa v rámci programovej štruktúry kapitoly MŽP SR premietajú predovšetkým do programu 075 Starostlivosť o životné prostredie. Do programovej štruktúry kapitoly patrí aj program 076 Tvorba a implementácia politík, pričom MŽP SR bude aj

účastníkom medzirezortných programov MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MZV SR 05T Oficiálna rozvojová pomoc a 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Pri zohľadnení rozpočtových rizík spojených predovšetkým s plnením programu 075 Starostlivosť o životné prostredie bude potrebné v nasledujúcich rokoch dofinancovať rozpočet kapitoly prostriedkami zo ŠR vo výške približne 12 mld. Sk.

7.15 Ministerstvo školstva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MŠ SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 8,05 % na 55 494,2 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 4 133,4 mil. Sk. Rozpočtovanie výdavkov v nevyhnutnej miere zohľadňuje úlohy kapitoly MŠ SR na rok 2008. Napriek navýšeniu rozpočtu výdavkov na rok 2008 nemožno tento rozpočet hodnotiť ako rozvojový, nakoľko môže vytvoriť tlak na financovanie priorít MŠ SR v rokoch 2009 až 2010, a to v oblasti postupného zvyšovania priemerných plátov zamestnancov v regionálnom školstve na úroveň priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve do konca roka 2010, napĺňania predpokladu zníženia maximálneho počtu žiakov v triedach a s tým súvisiaceho nárastu počtu učiteľov, splnenia úlohy plánovanej bezplatnej povinnej predškolskej výchovy od päť rokov veku dieťaťa, zvyšovania podielu novoprijatých študentov na denné vysokoškolské štúdium na generácii 19 ročných občanov SR, podpory mladých vedcov a doktorandov, podpory vzniku a činnosti výskumných a vzdelávacích centier excelentnosti, podpory športovej reprezentácie SR, športovo talentovanej mládeže a športových tried. Za nedostatočné je možné pri zohľadnení adaptability školstva a vzdelávacej sústavy považovať aj zdroje pre znalostnú ekonomiku. Programovú štruktúru kapitoly MŠ SR na rok 2008 tvorí program 021 Tvorba a implementácia politík, program 026 Národný program rozvoja športu v SR, program 077 Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl, program 078 Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže a program 06K Národný program rozvoja vedy a techniky. MŠ SR bude v roku 2008 aj účastníkom v medzirezortných programoch MZV SR 05T Oficiálna rozvojová pomoc a 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií, MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MPSVR SR 06G Ľudské zdroje. Programová štruktúra rozpočtu výdavkov kapitoly odráža jednotlivé oblasti pôsobnosti MŠ SR, a to oblasť regionálneho školstva a mládeže (68,5 %), vysokých škôl (24,6 %), športu, vrcholového riadenia a nadrezortnej vedy a techniky. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 zohľadňuje nevyhnutné výdavky na plnenie úloh a činnosti kapitoly MŠ SR

7.16 Ministerstvo zdravotníctva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MZ SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 12,71 % na 33 924,6 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 3 826,1 mil. Sk. Navýšenie rozpočtovania výdavkov súvisí predovšetkým so zvýšením sadzby štátu pre výpočet preddavku na poistné zo 4,0 % na 4,5 %, čo sa prejavilo v medziročnom zvýšení rozpočtovania úhrady poistného plateného štátom určeného pre zákonom vymedzené kategórie osôb o 3 362,5 mil. Sk na 30 540,5 mil. Sk. Najväčším problémom v rozpočtovaní výdavkov kapitoly MZ SR je vývoj zadlženosti zdravotníckych zariadení v jej pôsobnosti vyjadrenej záväzkami po lehote splatnosti, ktoré k 30.06.2007 dosiahli výšku 5 230,0 mil. Sk. Z hľadiska štruktúry najväčší podiel na tomto dlhu predstavujú záväzky po lehote splatnosti za lieky a špecializovaný zdravotnícky materiál (53,2 %), záväzky voči dodávateľom (29,5 %, z toho voči sieťovým dodávateľom 8,2 %, investičným dodávateľom 7,5 % a ostatným dodávateľom 13,8 %) a voči Sociálnej poisťovni

(13,2 %). Podľa NKÚ SR tento nepriaznivý vývoj nesúvisí ani tak s nedostatkom zdrojov, ako predovšetkým s efektivitou ich využívania v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti rezortu zdravotníctva. Rozpočet výdavkov na rok 2008 je rozpracovaný do programu 079 Prevencia a ochrana zdravia, ktorý je zameraný na prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych vôd, ochranu zdravia a prevenciu pred chorobami a na Národný program podpory zdravia, ďalej do programu 07A Zdravotná starostlivosť, ktorý je zameraný na poistné za poistencov štátu, vybrané zdravotné a liečebné úkony a na modernizáciu zdravotných pracovísk a ich technické zázemie a do programu 07B Tvorba a implementácia politík. MZ SR bude v roku 2008 navyše účastníkom medzirezortných programov MV SR 002 Civilné núdzové plánovanie v SR, MO SR 06E Podpora obrany, MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MZ SR na rok 2008 je z hľadiska reálnosti a splniteľnosti zámerov a cieľov jeho programovej štruktúry primeraný a dostatočný.

7.17 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MPSVR SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 2,14 % na 52 928,3 mil. Sk, čo je oproti SR na rok 2007 viac o 1 111,4 mil. Sk. Rozpočtovanie výdavkov zodpovedá financovaniu úloh v oblasti pomoci v hmotnej núdzi, podpory rodiny, kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, starostlivosti o ohrozené deti, ďalej v oblasti nesystémových dávok sociálneho poistenia, sociálnej inklúzie a aktívnej politiky trhu práce, ktoré kapitola zabezpečuje v súlade so záväzkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť sociálnej politiky a služieb zamestnanosti. Do návrhu rozpočtu výdavkov boli premietnuté aj viaceré hlavné priority kapitoly MPSVR SR na roky 2008 až 2010 spojené s rozpočtovaním výdavkov na zvýšenie príplatku k príspevku pri narodení 1. dieťaťa z pôvodnej sumy 11 000,- Sk na 20 440,- Sk tak, aby príplatok spolu s príspevkom pri narodení dieťaťa (4 560,- Sk) dosiahol výšku 25 000,- Sk, výdavkov na financovanie individuálnej štátnej pomoci formou príspevkov na novovytvorené pracovné miesta a vzdelávanie v celkovej sume 754 560,- Sk a výdavkov na poskytnutie vianočného príspevku na zmiernenie sociálnej situácie poberateľov starobného, invalidného a sociálneho dôchodku v celkovej sume 1,7 mld. Sk. Z týchto priorit neboli dostatočne rozpočtované výdavky na zjednotenie výkonu a humanizácie ústavnej starostlivosti a otvorenou ostala aj problematika zákona o kompenzácii sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktorého účinnosť sa očakáva k 01.10.2008. V rámci programovej štruktúry sú rozpočtované výdavky rozpracované do programu 07C Sociálna inklúzia, ktorý je zameraný na podporu v hmotnej núdzi, podporu rodiny, kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, iniciatívy v oblasti sociálnej inklúzie, starostlivosti o ohrozené deti, nesystémové dávky sociálneho poistenia a na vianočný príspevok dôchodcom a ďalej do programu 06G Ľudské zdroje, ktorý je zameraný na kvalitu služieb zamestnanosti, technickú pomoc a na aktívnu politiku trhu práce a zvýšenie zamestnanosti. MPSVR SR bude navyše v rámci svojej programovej štruktúry účastníkom medzirezortných programov MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií a MH SR 06H Hospodárska mobilizácia. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MPSVR SR na rok 2008 zodpovedá financovaniu úloh, ktoré kapitola zabezpečuje v súlade s plnením jej záväzkov z právnych noriem pre oblasť sociálnej politiky a služieb zamestnanosti.

7.18 Ministerstvo kultúry SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MK SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 26,62 % na 5 114,6 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1 075,3 mil. Sk. Vo výraznom medziročnom zvýšení rozpočtovania výdavkov je premietnuté predovšetkým navýšenie kapitálových výdavkov, s čím okrem iného súvisí realizácia prioritných akcií spojených s rekonštrukciou a modernizáciou objektu Štátnej opery Banská Bystrica (189,9 mil. Sk), rekonštrukciou Reduty v Bratislave (154,1 mil. Sk), rekonštrukciou areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave (154,0 mil. Sk) a s realizáciou projektu informatizácie rezortu (120,0 mil. Sk). Navýšené je aj rozpočtovanie bežných transferov, čím sa vytvárajú predpoklady pre väčšiu podporu prezentácie a novej pôvodnej tvorby, zahraničného vysielania Slovenského rozhlasu a podpory grantového systému MK SR. Návrh rozpočtu výdavkov je rozpracovaný do programu 08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt a programu 08T Tvorba a implementácia politík, pričom MK SR bude aj účastníkom medzirezortného programu MH SR 06H Hospodárska mobilizácia. NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti očakáva, že MK SR v rámci plnenia opatrení prijatých na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov v oblasti realizácie verejných prác zabezpečí dostatočnú odbornú prípravu a vytvorí účinný kontrolný systém pri zabezpečovaní prípravy a realizácie prioritných úloh, čím sa vytvoria podmienky na efektívne použitie rozpočtovaných výdavkov. Návrh rozpočtu výdavkov tak bude dostatočne pokrývať činnosť a úlohy kapitoly MK SR.

7.19 Ministerstvo hospodárstva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MH SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 8,08 % na 7 995,8 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 597,8 mil. Sk. Medziročné navýšenie rozpočtovaných výdavkov súvisí predovšetkým s vyššími výdavkami zo všeobecného rozpočtu EÚ a s výdavkami na ich spolufinancovanie zo ŠR. V programovej štruktúre kapitoly je prioritný program 07K Rozvoj priemyslu a podpory, ktorého zámerom je vytvoriť zdravé podnikateľské prostredie podporujúce nové investície, ďalej zvýšiť produktivitu práce, zaviesť inovácie a podporiť tvorbu nových pracovných miest formou reštrukturalizácie priemyselných odvetví, podpory podnikania, rozvoja cestovného ruchu, zahraničnej spolupráce, obchodu a investícií. Rozpočtované výdavky však pokrývajú len nevyhnutné výdavky na administratívne úlohy a v programe podpory podnikania zabezpečuje len plnenie záväzkov na schválené projekty Samsung, KIA a na investičné stimuly schválené vládou SR v decembri 2006. Návrh rozpočtu výdavkov neposkytuje dostatočný priestor pre prijatie nových investičných projektov a realizáciu priemyselných parkov. V oblasti energetiky sa v roku 2008 nevytvorí Fond energetickej efektívnosti, s ktorým sa uvažovalo v rámci Koncepcie energetickej efektívnosti a z ktorého mali byť financované projekty zamerané na lepšie využívanie energií v rámci programu alternatívnych zdrojov. Na druhej strane pozitívne je potrebné hodnotiť zdrojové pokrytie schválenej Schémy regionálnej pomoci pre veľké podniky, ktorou by sa malo zabezpečiť urýchlenie administratívneho postupu schvaľovania rozpracovaných investičných projektov a tým aj rast konkurencieschopnosti, znižovanie nezamestnanosti a zlepšovanie celkovej životnej úrovne v rôznych regiónoch Slovenska. Významným prínosom pre rok 2008 by mala byť aj realizácia inštitucionalizácie systému podpory exportu, v rámci ktorej by mala zo sekcie zahraničnej spolupráce MH SR vzniknúť samostatná účelová organizácia SARIO-TRADE za účelom podpory rozvoja zahraničnej spolupráca slovenských firiem a zo sekcie priamych zahraničných investícií samostatná účelová organizácia SARIO-INVEST za účelom podpory priemyselných parkov. Odôvodnením vzniku týchto organizácií okrem skvalitnenia proexportnej politiky je neplnenie základných povinností príspevkovej organizácie SARIO, ktorá si nedokáže financovať svoje potreby prostredníctvom vlastnej podnikateľskej činnosti. V programe 07L

Tvorba a implementácia politík pre rok 2008 sú zámery a ciele formulované najmä do oblasti technickej pomoci a podpory rozvoja činnosti občianskych združení na ochranu práv spotrebiteľa. MH SR bude v roku 2008 aj účastníkom medzirezortných programov MH SR 06H Hospodárska mobilizácia, MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií a MV SR 08B Ďalší rozvoj ochrany obyvateľov SR proti chemickým zbraniam. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2008 pokryje nevyhnutné výdavky rezortu, čo však bude vyžadovať ich maximálnu hospodárnosť a efektívnosť použitia.

7.20 Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MP SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 60,34 % na 29 090,9 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 10 948,2 mil. Sk. Na navýšení rozpočtovaných prostriedkov majú najväčší podiel prostriedky z EÚ určené na podporu podnikateľských subjektov v pôdohospodárstve vo výške 25 884 828 tis. Sk. Najväčšia časť týchto prostriedkov pôjde na rozvoj vidieka. Hlavnou prioritou návrhu rozpočtu výdavkov je dorovnanie priamych platieb poľnohospodárom (10 094 518 tis. Sk) zo ŠR (30 %) na úroveň 80 % priemeru pôvodných 15 krajín EÚ. Takéto financovanie umožní MP SR aj v roku 2008 pokračovať v procesoch naštartovaných v roku 2007, ale aby sa tak stalo, musí okrem úspor v rezorte zabezpečiť aj predaj nepotrebného a nevyužívaného majetku v hodnote približne 300 mil. Sk, výnosy ktorého sa budú môcť použiť priamo na doplatok k priamym platbám poľnohospodárom. V rámci tohto predaja pôjde predovšetkým o predaj prebytočných a nepotrebných hájovní, budov a pod. Rozpočtované výdavky kapitoly sú plne alokované a zapracované do programovej štruktúry, ktorú na rok 2008 tvorí program 08V Udržateľné lesné hospodárstvo, program 08W Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín, program 090 Tvorba, regulácia a implementácia politík, program 091 Podpora konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a potravinárstva a program 092 Podpora vidieka. MP SR bude v roku 2008 účastníkom aj medzirezortných programov MV SR 002 Civilné núdzové plánovanie v SR, MH SR 06H Hospodárska mobilizácia, MPSVR SR 06G Ľudské zdroje a MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií a 05T Oficiálna rozvojová pomoc. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MP SR na rok 2008 pri efektívnom využití nástrojov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ vytvára dostatočné predpoklady na zabezpečenie konkurencieschopnosti a trvalej udržateľnosti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.

7.21 Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MVRR SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 16,30 % na 11 005,8 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 1 542,5 mil. Sk. Z rozpočtovaných výdavkov sa 6,0 mld. Sk navrhuje na financovanie podpory bývania a 4,4 mld. Sk na regionálny rozvoj. Návrh rozpočtu výdavkov je rozpracovaný do troch programov. V programe 017 Podpora rozvoja bývania sa rozpočtujú výdavky v objeme 5 952,0 mil. Sk, ktoré sú určené na transfer Štátnemu fondu rozvoja bývania (2,2 mil. Sk), výstavbu a obnovu bytového fondu (1,7 mil. Sk), štátnu prémie k stavebnému sporeniu (1,4 mil. Sk) a na bonifikáciu hypotekárnych úverov (0,7 mil. Sk). V programe 07P Regionálny rozvoj sa rozpočtujú výdavky vo výške 4 362,8 mil. Sk, ktoré sú určené predovšetkým pre obce a VÚC na podporu ich hospodárskej činnosti, na renováciu obcí, budovanie regionálnej infraštruktúry a na podporu cezhraničnej spolupráce. V programe 07Q Podpora, riadenie,

kontrola a implementácia politík sa rozpočtujú výdavky v objeme 685,9 mil. Sk. MVRR SR bude naviac účastníkom medzirezortného programu MH SR 06H Hospodárska mobilizácia. Zámery a ciele všetkých troch programov a podprogramu sú reálne a splniteľné. Rozpočet výdavkov na rok 2008 dostatočne pokrýva činnosť a úlohy kapitoly.

7.22 Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly MDPT SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 13,52 % na 30 948,0 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 3 686,6 mil. Sk. Na vyššie rozpočtovanie výdavkov pre železničnú dopravu má vplyv nárast bežných transferov na krytie strát za realizované výkony vo verejnom záujme v sume 1 mld. Sk a alokácia prostriedkov z programového obdobia na roky 2007 až 2013 vo výške 2 707 663 tis. Sk do programu 07T Tvorba a implementácia politík. V programe 07S Železničná doprava sa ako rozpočtovo nedostatočné (- 0,5 mld. Sk) javí financovanie straty vyplývajúcej zo Zmluvy o prevádzkovaní dráh v súvislosti s nezohľadnením vývoja inflácie a deficitu zdrojov k projektom z prostriedkov EÚ. Aj rozpočtovanie dofinancovania straty vyplývajúcej zo Zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe nie je dostatočné (- 0,4 mld. Sk) z hľadiska dosiahnutia cieľa MDPT SR zabezpečiť dopravnú obslužnosť územia v rozsahu 31,9 mil. vlkm spolu s technologickými výkonmi vchádzajúcimi do výkonov vo verejnom záujme. Ďalej v návrhu rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2008 nie je rozpočtovaná strata z roku 2005 vo výške 499,8 mil. Sk a z roku 2006 v sume 65,3 mil. Sk, ktorú je štát povinný uhradiť v zmysle § 30 ods. 1 zákona 164/1996 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov. V kapitálových výdavkoch železničnej dopravy nie je dostatočne rozpočtované dofinancovanie projektu ISPA pre Železnice SR a modernizácia diaľkových vlakov a osobných vozňov. V rozpočtovaní programu 053 Cestná infraštruktúra nie je dostatočne pokryté financovanie údržby a opráv ciest I. triedy a diaľničných privádzačov. V návrhu rozpočtu výdavkov pre Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s. (900 000 tis. Sk) nie sú zohľadnené splátky úverov a úrokov s lehotou splatnosti k 31. 12. 2008, ktoré sa odhadujú v sume približne 2,2 mld. Sk. V súvislosti s plnením uznesenia vlády SR č. 704/2007 k návrhu urýchlenia postupu výstavby vybranej nadradenej cestnej dopravnej infraštruktúry na Slovensku (vybraných úsekov diaľnic D 1 a rýchlостných ciest R 1) a s plnením uznesenia vlády SR č. 753/2007 k postupu výstavby dopravnej infraštruktúry s využitím projektov verejno-súkromného partnerstva bude potrebné zo strany MDPT SR zaujať jasné stanovisko k forme a rozsahu financovania a súčasne navrhnúť a predložiť viacero legislatívnych zmien a noriem k umožneniu realizácie týchto projektov. V rozpočtovaní programu 055 Letecká doprava a infraštruktúra nie sú známe žiadne rozpočtové riziká. MDPT SR bude v roku 2008 účastníkom aj medzirezortných programov MO SR 06E Podpora obrany, MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Návrh rozpočtu výdavkov MDPT SR na rok 2008 primerane pokrýva úlohy a činnosti kapitoly vrátane činnosti Telekomunikačného úradu, Poštového regulačného úradu a Železničného zdravotného ústavu.

7.23 Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu geodézie, kartografie a katastra SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 15,32 % na 1 251,3 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 166,2 mil. Sk. V rozpočtovaných výdavkoch nie sú dostatočne zohľadnené potreby obstarania novej výpočtovej techniky a zabezpečenia financovania opráv a rekonštrukcií budov na správach

katastra vrátane dofinancovania budovy úradu v Bratislave. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly, ktorý vytvára predpoklady na plnenie cieľov a priorít stanovených vládou SR, je rozpracovaný do programu 07U Geodézia, kartografia a kataster. Úrad bude účastníkom aj medzirezortného programu MH SR 06H Hospodárska mobilizácia.

7.24 Štatistický úrad SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Štatistického úradu SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 7,81 % na 523,4 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 37,9 mil. Sk. Rozpočítané výdavky sú rozpracované do programu 07V Štatistické zisťovanie, ktorý je zameraný na riadenie štatistických zisťovaní, podporné činnosti a vykonanie prípadných volieb. Zámery a ciele tohto programu sú reálne a splniteľné. Návrh primerane zabezpečuje nielen plnenie úloh pre Európsky štatistický systém a úloh úradu v oblasti štátnej štatistiky, ale aj pokračovanie prispôsobovania štatistického informačného systému úradu na prevádzku po zavedení jednotnej meny eura.

7.25 Úrad pre verejné obstarávanie

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu pre verejné obstarávanie na rok 2008 sa medziročne znižuje o 3,42 % na 84,7 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 3,0 mil. Sk. V návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2008 nie sú dostatočne zohľadnené nároky na zabezpečenie servisu, údržby a ďalšieho rozvoja elektronizácie procesu verejného obstarávania. Programovú štruktúru úradu tvorí program 07W Verejné obstarávanie, ktorého zámer a ciele na rok 2008 sú primerane pokryté rozpočtovanými výdavkami.

7.26 Úrad jadrového dozoru SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu jadrového dozoru SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 85,73 % na 151,0 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 69,6 mil. Sk. Programovú štruktúru kapitoly tvorí program 080 Výkon štátneho dozoru nad jadrovou bezpečnosťou, v ktorom sú modelom alternatívneho financovania zabezpečené dostatočné finančné prostriedky pre výkon dozorných činností nad jadrovou bezpečnosťou. Úrad bude v roku 2008 aj účastníkom medzirezortných programov MH SR 06H Hospodárska mobilizácia a MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 vytvára reálne predpoklady pre zabezpečenie činnosti a plnenie všetkých úloh úradu.

7.27 Úrad priemyselného vlastníctva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu priemyselného vlastníctva SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 5,40 % na 97,6 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 5,1 mil. Sk. Programovú štruktúru úradu tvorí program 081 Podpora priemyselného vlastníctva a účasť v medzirezortnom programe MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Návrh rozpočtu výdavkov dostatočne pokrýva nevyhnutné výdavky na plnenie úloh vyplývajúcich z kompetenčného zákona a z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná.

7.28 Úrad pre normalizáciu, meranie a skúšobníctvo SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Úradu pre normalizáciu, meranie a skúšobníctvo SR na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 2,28 % na 211,2 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 4,7 mil. Sk. Rozpočtované výdavky sú rozpracované do programu 082 Štátna správa v oblasti technickej normalizácie, metrológie, kvality a posudzovania zhody. Kapitola bude v roku 2008 aj účastníkom medzirezortného programu MZV SR 097 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Napriek tomu, že v návrhu rozpočtu výdavkov nie sú v potrebnom rozsahu zohľadnené finančné prostriedky potrebné na dokončenie projektu Výstavby cyklotrónového centra SR, tento rozpočet v dostatočnej miere pokrýva zabezpečenie činnosti a úloh úradu.

7.29 Protimonopolný úrad SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Protimonopolného úradu SR na rok 2008 sa medziročne znižuje o 4,33 % na 73,0 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 3,3 mil. Sk. Rozpočtované výdavky pokrývajú zámery a ciele programu 084 Hospodárska súťaž, ktoré pre Protimonopolný úrad SR vyplývajú zo zákona č. 204/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR v znení neskorších predpisov.

7.30 Národný bezpečnostný úrad

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Národného bezpečnostného úradu na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 5,88 % na 261,3 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 14,5 mil. Sk. Rozpočtovanie výdavkov rozpracovaných do programu 085 Bezpečnosť informácií nie je dostatočné (- 126,1 mil. Sk). Najvýraznejšie (- 76,5 mil. Sk) sa to prejavuje v rozpočtovaní kapitálových výdavkov v podprograme Bezpečnosť komunikačných a informačných systémov, v rámci ktorého podhodnotené rozpočtované prostriedky nazabezpečujú v plnom rozsahu splnenie záväzkov integrácie SR do orgánov NATO s priamym dopadom na bezpečnostnú stratégiu SR. Nedostatočné (- 22,9 mil. Sk) je aj rozpočtovanie podprogramu Elektronický podpis, ktorého realizácia vyplýva pre úrad zo zákona č. 215/2004 Z. z. o elektronickom podpise a súvisí s vybudovaním záložného pracoviska pre koreňovú certifikačnú autoritu a dohľadový systém. V návrhu rozpočtu nie sú zohľadnené ani finančné nároky (- 5,0 mil. Sk) spojené s Národným akčným plánom boja proti terorizmu. Dôsledkom podhodnotenia návrhu rozpočtu výdavkov úradu na rok 2008 môže byť presun plnenia uvedených finančne nezabezpečených úloh do nasledujúcich rokov.

7.31 Správa štátnych hmotných rezerv

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly Správy štátnych hmotných rezerv na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 2,09 % na 640,5 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 13,1 mil. Sk. V rozpočtovaní výdavkov programu 086 Štátne hmotné rezervy nie sú zahrnuté finančné náklady (963,0 mil. Sk) na zabezpečenie nákupu, skladovania a ochrany približne 50 400 ton ropy potrebných na doplnenie núdzových zásob pre splnenie 90-dňového limitu spotreby núdzových

zásob ropy a ropných výrobkov v roku 2008, čo môže mať za následok nesplnenie Smernice Rady 2006/67/ES z 24.07.2006, ktorou sa členským štátom EÚ ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy alebo ropných výrobkov. Rozpočtovo nie je zabezpečená ani potreba finančných prostriedkov (0,4 mil. Sk) na spracovanie približne 21 300 m³ motorovej nafty k 01.01.2009 za účelom dosiahnutia kvality pre dlhodobé skladovanie v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 53/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu palív a vedenie evidencie o palivách v znení neskorších predpisov. Z dôvodu nevyriešenia majetkových pomerov je vysoko rizikové rozpočtovanie kapitálových výdavkov na rekonštrukciu terminálu pohonných hmôt v Kapušanoch. Kapitola bude v rámci svojej programovej štruktúry na rok 2008 aj účastníkom medzirezortných programov MH SR 06H Hospodárska mobilizácia, MV SR 002 Civilné núdzové plánovanie v SR a MO SR 06E Podpora obrany. Pri zohľadnení rozpočtových rizík návrh rozpočtu výdavkov kapitoly len v minimálnom rozsahu vytvára predpoklady pre zabezpečenie činnosti a plnenie úloh Správy štátnych hmotných rezerv v roku 2008.

7.32 Všeobecná pokladničná správa

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly VPS sa medziročne znižuje o 14,59 % na 56 553,6 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 menej o 9 664,1 mil. Sk. Štruktúru rozpočtovaných výdavkov možno charakterizovať ako kombináciu programovo alokovaných a programovo nealokovaných výdavkov. Najväčší podiel (48,5 %) na rozpočtovaných výdavkoch predstavujú výdavky spojené s domácou a zahraničnou dlhovou službou vo výške 27 435,9 mil. Sk, ktoré sú rozpracované do programu 08H Dlhová služba a ktoré sú podrobnejšie komentované v časti 3.2 tohto stanoviska. Programovú štruktúru kapitoly dopĺňa program Kancelárie verejného ochrancu práv 06Q Ochrana základných práv a slobôd (39,0 mil. Sk), ktorý je zameraný na ochranu základných práv a slobôd pri činnosti orgánov verejnej správy. Ďalšie rozpočtované prostriedky predstavujú programovo nealokované výdavky vo výške 25 031,8 mil. Sk súvisiace s rozpočtovými vzťahmi SR a EÚ, ktoré sú podrobnejšie komentované v časti 6 tohto stanoviska, ďalej programovo nealokované výdavky charakteru rezerv ŠR vo výške 2 839,7 mil. Sk a ostatných programovo nealokovaných výdavkov vo výške 1 207,2 mil. Sk, z ktorých väčšinu nie je možné alebo žiadúce rozpočtovať v iných kapitolách ŠR. V týchto výdavkoch sú rozpočtované aj výdavky na činnosť Rady pre vysielanie a retransmisiu v sume 29,7 mil. Sk a transfery na činnosť Ústavu pamäti národa v sume 48,5 mil. Sk a Slovenského národného strediska pre ľudské práva v sume 17,5 mil. Sk. Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2008 napriek medziročnému poklesu primerane pokrýva všetky úlohy kapitoly VPS.

7.33 Slovenská akadémia vied

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly SAV na rok 2008 sa medziročne zvyšuje o 15,41 % na 1 834,1 mil. Sk, čo je oproti ŠR na rok 2007 viac o 244,9 mil. Sk. Rozpočtované výdavky sú rozpracované do programu 087 Výskum a vývoj v prírodných, technických, lekárskech a spoločenských vedách a ich zabezpečenie zameraného na výskum a vývoj vo vedách o neživej prírode, v technických vedách a na ich zabezpečenie, na výskum a vývoj v lekárskech, veterinárnych, biologických, ekologických a v poľnohospodárskych vedách, na sociálne vedy a humanistiku v procese formovania spoločnosti na poznatkovo-informačnej báze, na duchovnú a materiálnu kultúru Slovenska a na koordináciu výskumu a vývoja a rozvoja služieb. Zámery a ciele programu bude v roku 2008 zabezpečovať 69 organizácií SAV. Aj keď sa zvyšovaniu

efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov v SAV venuje veľká pozornosť, návrh rozpočtu výdavkov na rok 2008 nemusí v plnom rozsahu pokryť plnenie činnosti a úloh SAV.

8 Stanovisko k rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2008

8.1 Obce

V RVS na roky 2008 až 2010 sa predpokladá, že obce v roku 2008 budú plniť príjmy v sume 96 430,3 mil. Sk a celkové výdavky sa budú čerpať v sume 93 630,3 mil. Sk. Príjmové finančné operácie sa predpokladajú v sume 8 900,0 mil. Sk a výdavkové finančné operácie v sume 6 100,0 mil. Sk. Rozpočet obcí v metodike ESA 95 na rok 2008 je konštruovaný ako vyrovnaný rozpočet. Na hotovostnej báze majú obce dosiahnuť rozpočtový prebytok vo výške 2 800,0 mil. Sk. V rámci rozpočtu príjmov najväčšia dynamika rastu sa očakáva u daňových príjmov, ktoré oproti roku 2007 vzrastú o 10,1 %. V ich štruktúre pre rok 2008 z celkovej sumy 46 642,0 mil. Sk tvorí podiel z výnosu dane z príjmov fyzických osôb 76,1 % (35 504,0 mil. Sk) a zvyšných 23,9 % (11 138,0 mil. Sk) predstavujú príjmy z dane z nehnuteľností, dane za špecifické služby a dane za dobývací priestor, ktorých výška, výber a správa je v pôsobnosti obcí. Najvýraznejší rast v roku 2008 sa oproti roku 2007 predpokladá v rámci daňových príjmov u výnosu dane z príjmov fyzických osôb, a to o 10,7 % (3 446,0 mil. Sk), čo súvisí s očakávaným skvalitňovaním makroekonomického prostredia, zlepšovaním podmienok na podnikanie a so zvyšovaním progresivity dane z príjmov fyzických osôb. Rovnako vysoká dynamika rastu sa predpokladá aj u dane z nehnuteľnosti (10,2 %), pričom poznatky z kontrol NKÚ SR týkajúce sa spôsobu vyrubovania a vymáhania miestnych daní vo vybraných mestách poukazujú na rezervy v činnosti obcí ako správcov tejto dane. Ide predovšetkým o kontrolné zistenia súvisiace s nedostatočnou evidenciou daňovníkov, nedôsledným zabezpečením vymáhania daňových nedoplatkov a s porušovaním povinností a postupov obcí ako správcov miestnych daní a poplatkov pri vymáhaní daňových nedoplatkov. Oveľa pomalšia dynamika rastu je plánovaná u nedaňových príjmov, ktorých výška závisí v plnej miere od rozhodnutí samosprávnych orgánov. Rast nedaňových príjmov v roku 2008 oproti roku 2007 je plánovaný na 0,4 % (50 mil. Sk), pričom napr. nie je plánovaný žiadny nárast príjmov z podnikania a vlastníctva majetku obcí, ktoré zostávajú na úrovni roka 2007 (3 400,0 mil. Sk). Práve pri naplňaní tohto druhu príjmov sú v rámci kontrolnej činnosti NKÚ SR zisťované značné rezervy najmä z dôvodov netransparentného nakladania s obecným majetkom, neefektívneho prenajímania obecného majetku za symbolickú cenu a subjektívnych postupov orgánov miestnej samosprávy vo vlastnej rozhodovacej kompetencii v rámci výkonu ich samosprávnych pôsobností. Návrh rozpočtu obcí na rok 2008 je iba odhadom MF SR. Nakoľko tento návrh rozpočtu nadväzuje aj na vývoj hospodárenia obcí v predchádzajúcich rokoch, je potrebné uviesť aj kontrolné zistenie NKÚ SR týkajúce sa nesprávneho zisťovania prebytkov a schodkov rozpočtov obcí v týchto rokoch, ktoré môže ovplyvňovať presnosť odhadu MF SR v návrhu rozpočtu obcí na rok 2008. Výsledok hospodárenia obcí bol podľa poznatkov NKÚ SR často ovplyvnený nesprávnym účtovaním finančných operácií alebo nevytlúčením nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov z tvorby peňažných fondov. Ďalšou dôležitou skutočnosťou ovplyvňujúcou presnosť odhadu MF SR v návrhu rozpočtu obcí na rok 2008 je nedôsledné uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie ako zákonnej povinnosti pre všetky subjekty verejnej správy obcami, a to nielen v etape zostavovania rozpočtov obcí, ale aj v rámci ich čerpania, čo má za následok nielen nesprávne vykazovanie čerpania rozpočtov obcí a tým aj nesprávne vykazovanie výsledkov ich hospodárenia, ale aj nesprávne zostavenie záverečných účtov obcí a v konečnom dôsledku aj nezabezpečenie jednotnosti podkladov pre spracovanie

návrhu rozpočtu obcí MF SR ako súčasti rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy. Na základe týchto skúseností z kontrolnej činnosti NKÚ SR odporučilo primátorom a starostom kontrolovaných subjektov, aby vyvíjali väčšiu iniciatívu pre zabezpečenie jednotného uplatňovania rozpočtovej klasifikácie. Riziko splnenia rozpočtu príjmov a výdavkov obcí teda súvisí nielen s kvalifikovanosťou odhadu MF SR, ale predovšetkým s dodržiavaním rozpočtovej a finančnej disciplíny zo strany obcí. Ďalším možným rizikom návrhu rozpočtu obcí na rok 2008 je nadmerné zadlžovanie obcí, na elimináciu ktorého bude potrebné sledovať dodržiavanie regulácie zadlžovania v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

8.2 Vyššie územné celky

Podľa rozpočtu VÚC na rok 2008 príjmy majú dosiahnuť sumu 32 559,6 mil. Sk. Z uvedenej sumy majú daňové príjmy predstavovať 15 573,0 mil. Sk a granty a transfery zo ŠR a rozpočtov štátnych fondov 11 361,6 mil. Sk. Celkové výdavky sú odhadované sumou 31 348,6 mil. Sk. Príjmové finančné operácie sa predpokladajú v sume 4 045,0 mil. Sk a výdavkové finančné operácie v sume 150,0 mil. Sk. Z týchto predpokladov vyplýva hotovostný prebytok rozpočtu VÚC vo výške 1 211,0 mil. Sk. Podľa metodiky ESA 95, po vylúčení finančných operácií z príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu VÚC, je schodok rozpočtu VÚC rozpočtovaný v sume 2 684,0 mil. Sk, ktorý je v rozhodujúcej miere ovplyvnený čerpaním úverov vo výške 3 895,0 mil. Sk. Jedným z najväčších nedostatkov rozpočtu VÚC na rok 2008 je, že neobsahuje výdavky na vysporiadanie vlastníckych práv a súvisiacich záväzkov k pozemkom pod cestami II. a III. triedy, ktoré boli delimitované VÚC v zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC a ktoré podľa výsledkov kontrolnej činnosti NKÚ SR predstavujú miliardové sumy. Napr. len v Prešovskom samosprávnom kraji nevysporiadané pozemky predstavovali sumu približne 3,1 mld. Sk a v Banskobystrickom kraji sumu približne 2,182 mld. Sk.

8.3 Sociálna poisťovňa

Rozpočet Sociálnej poisťovne na rok 2008 predpokladá príjmy vo výške 167 704,7 mil. Sk, z toho sumu 136 121,2 mil. Sk tvoria príjmy z poistného, a to za ekonomicky aktívne osoby (121 286,7 mil. Sk), príjmy z poistného za poistencov štátu (4 717,3 mil. Sk) a prevod príjmov z poistného z roka 2007 (10 117,2 mil. Sk). Rozpočtovanie príjmov z poistného vychádza z odhadov vývoja makroekonomických ukazovateľov týkajúcich sa zamestnanosti a nominálnej priemernej mesačnej mzdy, ďalej z predpokladanej úspešnosti výberu poistného na úrovni 95,8 % a zo stabilizovaného percenta práceneschopnosti na úrovni 3,5 %. V príjmoch sú zohľadnené aj legislatívne zmeny vyplývajúce so zvýšenia vymeriavacieho základu z trojnásobku na štvornásobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy, generálneho pardonu v súvislosti s dlžným poistným a s vystupovaním časti sporiteľov z poistného kmeňa II. kapitalizačného piliera dôchodkového sporenia. Príjmová časť rozpočtu je posilnená transferom zo štátnych finančných aktív vo výške 17 100,0 mil. Sk na krytie výpadku súvisiaceho s financovaním dôchodkovej reformy. Pri zohľadnení rozpočtovaných príjmov vo výške 136 121,2 mil. Sk, zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov vo výške 13 637,6 mil. Sk a rozpočtovaných výdavkov vo výške 153 570,4 mil. Sk sa predpokladá hotovostný prebytok v sume 14 134, 3 mil. Sk, ktorý po úpravách podľa metodiky ESA 95 dosiahne sumu 622,7 mil. Sk. Pozitívom rozpočtu výdavkov Sociálnej poisťovne na rok 2008 pri predpokladom prebytku bilancie príjmov a výdavkov je, že zohľadňuje predpokladanú valorizáciu dôchodkov

na úrovni 4,70 %, medziročný nárast výdavkov súvisiaci s priznávaním nových dôchodkov, očakávané zvýšenie výdavkov na základe legislatívnych zmien zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a odhad presunu finančných prostriedkov na účty sporiteľov v II. kapitalizačnom pilieri dôchodkého sporenia vo výške približne 26 mld. Sk. V návrhu rozpočtu výdavkov sa uvažuje s medziročným nárastom výdavkov správneho fondu o 1 236,4 mil. Sk na 4 696,4 mil. Sk, čo má súvisieť s modernizovaním informačných technológií.

8.4 Zdravotné poisťovne

Rozpočet zdravotných poisťovní na rok 2008 bol zostavený na základe individuálnych rozpočtov zdravotných poisťovní predložených týmito poisťovňami MZ SR a MF SR, pričom rešpektuje platné všeobecne záväzné právne predpisy a ich pripravované zmeny. Pri celkových príjmoch vo výške 105 595,0 mil. Sk a výdavkoch 96 195,0 mil. Sk sa rozpočtuje prebytok na hotovostnej báze vo výške 9 400,0 mil. Sk. Rozpočet na rok 2008 uvažuje s príjmami z poistného v sume 96 814,5 mil. Sk, v ktorých je premietnutá platba štátu vo výške 4,5 % z vymeriavacieho základu. Rozpočet rešpektuje aj úpravu maximálnej výšky výdavkov na správnu réžiu poisťovní zo 4,0 % na 3,5 %, čo môže vyvolať napätosť v čerpaní správnych fondov zdravotných poisťovní v prípade zavádzania spoločnej meny euro a s ním súvisiacich nevyhnutných prác v rámci informačných systémov zdravotných poisťovní. Prebytok hospodárenia kvantifikovaný na aktuálnej báze vo výške 1 380,0 mil. Sk je v porovnaní s rokom 2007 vyšší o 1 055,0 mil. Sk.

8.5 Štátny fond rozvoja bývania

Na rozpočtovaných príjmoch Štátneho fondu rozvoja bývania na rok 2008 v sume 4 101,7 mil. Sk rozhodujúcou mierou participuje transfer zo ŠR vo výške 2 154,0 mil. Sk a príjmy zo splátok úverov a úrokov vo výške 1 937,7 mil. Sk. Transfer zo ŠR má klesajúci trend. Z uvažovaných výdavkov 4 091,8 mil. Sk je objem 4 015,6 mil. Sk smerovaný na poskytovanie úverov na podporu bývania. Tento výdavok zaznamenáva tiež medziročný pokles. Rozpočet fondu predpokladá prebytok na hotovostnej báze vo výške 9,9 mil. Sk. V metodike ESA 95 predstavuje prebytok sumu 2 915,5 mil. Sk.

8.6 Národný jadrový fond

Rozpočet Národného jadrového fondu na rok 2008 je zostavený s hotovostným prebytkom vo výške 19 871,0 mil. Sk, čo je oproti roku 2007 viac o 2 000,8 mil. Sk. Tieto prostriedky sú v rozhodujúcej miere akumulované na likvidáciu jadroenergetických zariadení po ukončení ich prevádzky. Príjmy sa rozpočtujú v sume 22 039,3 mil. Sk, z toho príjmy od prevádzkovateľov jadrových zariadení a prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav v zmysle zákona č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde predstavujú sumu 3 947,0 mil. Sk a zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov sumu 17 594,3 mil. Sk. Z výdavkov rozpočtovaných vo výške 2 168,3 mil. Sk sa uvažuje s použitím sumy 2 131,4 mil. Sk na vyradovanie jadrových zariadení JE A-1 a JE V-1 Jaslovské Bohunice. Prebytok rozpočtu v metodike ESA 95 predstavuje 2 276,7 mil. Sk, čo je medziročný nárast o 942,3 mil. Sk

8.7 Environmentálny fond

Rozpočet Environmentálneho fondu na rok 2008 uvažuje s hotovostným prebytkom na úrovni 10,6 mil. Sk. Z celkových rozpočtovaných príjmov vo výške 1 142,2 mil. Sk predstavujú administratívne poplatky a platby za znečisťovanie ovzdušia, odber podzemnej vody a vypúšťanie odpadových vôd 1 033,1 mil. Sk. Príjmy fondu zaznamenávajú mierne klesajúcu tendenciu, čo je dôsledkom efektívnosti poskytnutých dotácií na výmenu zastaraných technológií a zániku niektorých zdrojov znečistenia v dôsledku sprísnenej legislatívy. Vo výdavkoch sú rozhodujúcou položkou kapitálové transfery 890,4 mil. Sk a úvery a pôžičky vo výške 100,0 mil. Sk, ktoré sú orientované na napĺňanie programových cieľov v oblasti realizácie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie s cieľom znížiť prevažne v malých obciach rozostavanosť investícií environmentálneho charakteru. V metodike ESA 95 sa predpokladá prebytok hospodárenia fondu v sume 80,6 mil. Sk.

8.8 Slovenský pozemkový fond

Na hotovostnej báze sa predpokladá vyrovnaná bilancia rozpočtu Slovenského pozemkového fondu na rok 2008. V metodike ESA 95 je rozpočtovaný schodok vo výške 15,0 mil. Sk. Rozpočtované príjmy v sume 535,1 mil. Sk tvoria príjmy z podnikania a vlastníctva majetku 291,9 mil. Sk a kapitálové príjmy z predaja nehmotných aktív a pozemkov vo vlastníctve štátu 189,6 mil. Sk. Na zmiernenie škôd spôsobených prírodnými katastrofami a poveternostnými udalosťami a na financovanie Registra obnovenej evidencie pozemkov je určených 150,0 mil. Sk. Na finančné plnenie reštitučných nárokov oprávnených osôb je rozpočtovaná suma 35,0 mil. Sk. V návrhu rozpočtu fondu nie je zahrnutá požiadavka MP SR, ktoré v rámci schvaľovacieho procesu požiadalo vládu SR, aby do rozpočtu fondu na rok 2008 bolo zapracované financovanie poľnohospodárskych aktivít MP SR vo výške 200,0 mil. Sk. V súvislosti s transfermi prostriedkov fondu na iné subjekty verejnej správy treba poukázať na legislatívny nedostatok a tým vznikajúce riziká spočívajúce v tom, že fond nemá kontrolný mechanizmus na spôsob, výšku a na vybrané právnické a fyzické osoby, ktorým sa MP SR rozhodlo poskytnúť dotáciu z uvedených zdrojov, napr. na krytie nepredvídaných škôd. Fond disponuje likvidnými prostriedkami vo finančných fondoch tvorenými v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, zostatok ktorých k 31.12.2006 predstavoval sumu 2 434 223 tis. Sk. V prípade vzniku akútnej potreby financovania ďalších úloh fondu nad rámec schváleného rozpočtu na rok 2008 je možné využiť disponibilné zdroje fondu bez potreby prijímania osobitných rozpočtových opatrení a bez nároku na poskytnutie príspevku zo ŠR.

8.9 Fond národného majetku SR

Rozpočet FNM SR je zostavený s prebytkom na hotovostnej báze vo výške 1 080,0 mil. Sk a so schodkom v metodike ESA 95 vo výške 304,3 mil. Sk. Jeho štruktúra odráža zmenu v prístupe k privatizácii majetku štátu zo strany vlády SR. Rozhodujúcou položkou v bilancii príjmov v roku 2008 vo výške 21 340,0 mil. Sk sa stávajú dividendy od obchodných spoločností s majetkovou účasťou FNM SR vo výške 18 700,0 mil. Sk, ktoré majú byť v rovnakej sume transferované do štátnych finančných aktív. Z ostatných príjmov budú

realizované splátky dlhopisov FNM SR, úhrady reštitučných nárokov a úhrady vyplývajúce zo zákonného a zmluvného ručenia fondu. Obmedzenosť tvorby zdrojov sa v bilancii fondu premieta zníženým objemom ich použitia na účely podľa rozhodnutia vlády v zmysle zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov. Kontrola vykonaná NKÚ SR vo FNM SR a v obchodnej spoločnosti s jeho 100 % majetkovou účasťou identifikovala riziká, ktoré majú dosah na zdrojové a výdajové možnosti a likviditu fondu a poukázala na rezervy v správe a vymáhaní pohľadávok z privatizácie a z predaja majetkových podielov fondu v obchodných spoločnostiach, nehospodárnosť pri uzatváraní zmlúv s externými dodávateľmi služieb a na nedostatky pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní právnych služieb a v oblasti uplatňovania práv akcionára. Prijatie opatrení na odstránenie týchto nedostatkov a ich plnenie by malo mať pozitívny dopad na rozpočet FNM SR v roku 2008.

8.10 Slovenská konsolidačná, a. s.

Rozpočet spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s. na rok 2008 je zostavený s prebytkom vo výške 2 190,9 mil. Sk. V roku 2007 sa predpokladá predaj podielových cenných papierov spoločnosti v Poštovej banke, a. s. za cenu hodnoty podielu Slovenskej konsolidačnej, a. s. na vlastnom imaní banky. Za predpokladu realizácie tohto predaja a následného dosiahnutia zisku sa počíta v roku 2008 s jeho rozdelením a vyplatením dividend a tantiém vo výške približne 740 mil. Sk. Z celkových príjmov vo výške 2 494,3 mil. Sk zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov predstavuje sumu 2 078,8 mil. Sk, ktorá má rozhodujúci vplyv pri transformácii na výsledok hospodárenia v metodike ESA 95, ktorý je rozpočtovaný ako prebytok vo výške 31,3 mil. Sk.

8.11 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Rozpočet Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou je zostavený s hotovostným prebytkom vo výške 449,0 mil. Sk. Z celkových príjmov 935,1 mil. Sk predstavuje zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov 478,3 mil. Sk a transfery zo zdravotných poisťovní 441,0 mil. Sk. Schodok v metodike ESA 95 vo výške 29,3 mil. Sk dosahuje v porovnaní s rozpočtom na rok 2007 úroveň 46,4 %. Prebytok v rozpočtovom hospodárení a vo finančných operáciách úradu má byť v súlade s § 28 ods. 5 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zdrojom financovania činnosti úradu v roku 2008 v rámci výkonu spoločných činností vyplývajúcich z verejného zdravotného poistenia, v ktorých naďalej absentuje vykonávanie integračnej a centrálnnej analytickej funkcie vo vzťahu k zdravotným poisťovniam s cieľom odhaľovania negatívnych dopadov na financovanie zdravotnej starostlivosti.

8.12 Verejné vysoké školy

V návrhu rozpočtu verejných vysokých škôl sa rozpočtujú príjmy vo výške 17 449,8 mil. Sk, z toho príjmy z ostatných finančných operácií vo výške 2 968, 3 mil. Sk a výdavky vo výške 14 428, 0 mil. Sk. Hospodárenie za rok 2008 má byť ukončené prebytkom na hotovostnej báze v sume 3 021,8 mil. Sk, čo v metodike ESA 95 predstavuje prebytok v sume 55,5 mil. Sk. Rozpočtované výdavky v roku 2008 pozostávajúce len z vlastných výdavkov verejných vysokých škôl a výdavkov ŠR sú v porovnaní s rozpočtom roka 2007 nižšie

o 367,0 mil. Sk. V rozpočte nie sú premietnuté príjmy zo školného od externých študentov v zmysle novely zákona o vysokých školách a čerpanie prostriedkov z EÚ.

8.13 Príspevkové organizácie v pôsobnosti štátu, obcí a VÚC

V návrhu rozpočtu príspevkových organizácií v pôsobnosti štátu, obcí a VÚC sa rozpočtujú príjmy vo výške 18 900,0 mil. Sk a výdavky vo výške 18 620,7 mil. Sk. Bilancia rozpočtovaných príjmov a výdavkov predpokladá hotovostný prebytok 279,3 mil. Sk a prebytok v metodike ESA 95 vo výške 277,3 mil. Sk, čo je v porovnaní s rozpočtom roka 2007 pokles na 68,1 %. Do príspevkových organizácií sektora verejnej správy je zaradených 91 príspevkových organizácií štátu a 681 príspevkových organizácií v pôsobnosti obcí a VÚC spĺňajúcich podmienku pokrytia menej ako 50 % výrobných nákladov tržbami. Rozhodujúcou položkou príjmov sú transfery v rámci sektora verejnej správy vo výške 14 666,5 mil. Sk. Výdavky sú smerované predovšetkým do oblasti kultúry, školstva, životného prostredia, pôdohospodárstva, dopravy výskumu, služieb, informatiky, verejnoprospešných prác, sociálnych vecí a športu.

Záver

NKÚ SR v závere svojho stanoviska k návrhu ŠR na rok 2008, v ktorom hodnotí aj rozpočet verejnej správy, konštatuje, že:

- pri tvorbe návrhu RVS na roky 2008 až 2010 boli dodržané časové postupnosti a vzájomné spolupôsobenie MF SR, kapitol ŠR, ostatných subjektov sektora verejnej správy a vlády SR,
- prognóza makroekonomického vývoja, na ktorej je postavený návrh RVS na roky 2008 až 2010, je v porovnaní s predpokladmi domácich a medzinárodných inštitúcií realistická,
- odhad daňových príjmov, grantov a transferov strednodobého rámca príjmov za celý sektor verejnej správy na roky 2008 až 2010 je stanovený reálne v súlade s makroekonomickými predpokladmi, platnou legislatívou a jej plánovanými zmenami,
- plánovaný deficit za sektor verejnej správy na roky 2008 až 2010 je v súlade s novým znením Paktu stability a rastu a rešpektuje záväzok, ku ktorému sa SR zaviazala v aktualizovanom Konvergenčnom programe Slovenska na roky 2006 až 2010,
- rozdelenie celkových výdavkov na jednotlivé subjekty verejnej správy a stanovenie maximálneho limitu výdavkov ŠR na roky 2008 až 2010 je primerané na zabezpečenie bežných funkcií jednotlivých rozpočtových kapitol a priorít rozpísaných do programov týchto kapitol,
- strednodobé ciele a zámery stanovené v rámci stabilizovaných programových štruktúr programového rozpočtovania sú reálne naplniteľné a prostredníctvom merateľných ukazovateľov je zabezpečené monitorovanie dosahovaných výsledkov a transparentnosť využívania verejných zdrojov,
- hlavný fiškálny cieľ vlády SR do roku 2010 znížiť cyklicky upravený deficit verejnej správy očistený o jednorázové efekty na úroveň 0,8 % HDP v zmysle konvergenčných kritérií

a pravidiel revidovaného Paktu stability a rastu je reálny a zabezpečuje makroekonomickú stabilitu a dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií.